

Ikt. sz.: IUB-41/48-3/2020.

IUB-17/2020. sz. ülés
(IUB-55/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Igazságügyi bizottságának**
2020. június 22-én, hétfőn, 10 óra 05 perckor
az Országház Delegációs termében
(főemelet 40.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása	6
a) Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2019 (B/8769. szám) (Beszámoló megvitatása a HHSZ 83. § (1) bekezdése alapján) b) Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2019. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról szóló H/... számú határozati javaslat (Döntés bizottsági önálló indítvány benyújtásáról a HHSZ 84. § (2) bekezdése alapján)	6
Az elnök javaslata a tárgyalás menetére, határozathozatal	6
Dr. Kozma Ákos szóbeli kiegészítése	7
Kérdések	12
Válaszok	17
Dr. Kozma Ákos	17
Dr. Bándi Gyula	22
Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet	23
Vélemények	24
Dr. Kozma Ákos reflexiói	27
Határozathozatal	27
Országgyűlési beszámoló a Nemzeti Emlékezet Bizottsága 2018. évi tevékenységéről (B/8551. szám) (Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)	28
Az elnök javaslata a tárgyalás menetére, határozathozatal	28
Földváryné Kiss Réka szóbeli kiegészítése	28
Kérdések	32
Földváryné Kiss Réka válaszai	32
Vélemények	34
Földváryné Kiss Réka reflexiói	35
Határozathozatal	35
A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény módosításáról szóló T/10990. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)	36
A Büntető Törvénykönyv módosításáról szóló T/10549. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	37
Szabó Tímea szóbeli kiegészítése	37
Hozzászólás	39

<i>Szabó Timea reflexiói</i>	40
<i>Határozathozatal</i>	41
<i>Köszönet, tisztelet és elismerés címmel benyújtott T/10595. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	41
<i>Szabó Timea szóbeli kiegészítése</i>	41
<i>Hozzászólás</i>	42
<i>Szabó Timea reflexiói</i>	43
<i>Határozathozatal</i>	43
<i>Egyebek</i>	43
<i>Az Igazságügyi bizottság Ellenőrző albizottsága elnökének megválasztása</i>	43
<i>Határozathozatal</i>	45
<i>Az ülés berekesztése</i>	45

Napirendi javaslat

1. a) Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2019 (B/8769. szám)
(Beszámoló megvitatása a HHSZ 83. § (1) bekezdése alapján)
(Beszámolót tárgyaló bizottság)

b) Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2019. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról szóló határozati javaslat (H/... szám)
(Döntés bizottsági önálló indítvány benyújtásáról a HHSZ 84. § (2) bekezdése alapján)
2. Országgyűlési beszámoló a Nemzeti Emlékezet Bizottsága 2018. évi tevékenységéről (B/8551. szám)
(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)
(Beszámolót tárgyaló bizottság)
3. A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/10990. szám)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Kijelölt bizottság) (Sürgős eljárás keretében)
4. A Büntető Törvénykönyv módosításáról szóló törvényjavaslat (T/10549. szám)
(Szabó Timea, dr. Mellár Tamás, Kocsis-Cake Olivio, Tordai Bence és Burány Sándor (Párbeszéd) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
5. Köszönet, tisztelet és elismerés címmel benyújtott törvényjavaslat (T/10595. szám)
(Szabó Timea (Párbeszéd) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
6. Egyebek
Az Igazságügyi bizottság Ellenőrző albizottsága elnökének megválasztása

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Vejkey Imre (KDNP), a bizottság elnöke

Czunyiné dr. Bertalan Judit (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Kovács Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik), a bizottság alelnöke
Dr. Bajkai István (Fidesz)
Dr. Becsó Károly (Fidesz)
Vigh László (Fidesz)
Dr. Varga László (MSZP)
Sebián-Petrovszki László (DK)
Dr. Fülöp Erik (független)
Dr. Varga-Damm Andrea (független)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Kovács Zoltán (Fidesz) távozása után Czunyiné dr. Bertalan Juditnak (Fidesz)
Dr. Vitányi István (Fidesz) dr. Kovács Zoltánnak (Fidesz), illetve dr. Vejkey Imrének (KDNP)
Demeter Zoltán (Fidesz) Vigh Lászlónak (Fidesz), illetve dr. Becsó Károlynak (Fidesz)
Vigh László (Fidesz) távozása után dr. Bajkai Istvánnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Nagy Zoltán bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Kozma Ákos, az alapvető jogok biztosa
Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes
Dr. Bándi Gyula, a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes
Földvárné Kiss Réka, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnöke
Dr. Hajas Barnabás államtitkár (Igazságügyi Minisztérium)
Szabó Timea (Párbeszéd) előterjesztő

Megjelent

Máthé Áron, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnökhelyettese

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 05 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. VEJKEY IMRE (KDNP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Meghívottak! Köszöntöm a bizottság valamennyi megjelent tagját és a meghívottakat.

A bizottság ülését megnyitom. Ismertetem a helyettesítések rendjét: Kovács Zoltán alelnök úr helyettesíti Vitányi István alelnök urat, Vigh László helyettesíti Demeter Zoltán képviselőtársunkat. Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes.

Soron következik mai ülésünk napirendjének megállapítása. A napirendi javaslat módosítására irányuló kezdeményezés nem érkezett. Kérdezem tehát képviselőtársaimat, ki támogatja a napirendi javaslat elfogadását. Kérem, kézfelemeléssel szavazzanak! Aki egyetért ezzel? *(Tizenegy.)* Köszönöm. Aki nem? *(Nincs ilyen.)* Tartózkodás? *(Nincs ilyen.)* Nem volt. Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag, 11 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a napirendi javaslatot elfogadta.

a) Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2019 (B/8769. szám)

(Beszámoló megvitatása a HHSZ 83. § (1) bekezdése alapján)

b) Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2019. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról szóló H/... számú határozati javaslat

(Döntés bizottsági önálló indítvány benyújtásáról a HHSZ 84. § (2) bekezdése alapján)

Soron következik 1/a és 1/b napirendi pontunk: „Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2019” címmel B/8769. számon benyújtott beszámoló megvitatása és az annak elfogadásáról szóló határozati javaslat benyújtásáról való döntés a határozati házszabály 83. § (1) bekezdése és 84. § (2) bekezdése alapján.

Az elnök javaslata a tárgyalás menetére, határozathozatal

Mielőtt elkezdjük a napirendi pont megvitatását, a tárgyalás menetével kapcsolatban az alábbi javaslatot kívánom tenni. Azt javaslom, hogy a beszámoló tárgyalására a kialakult gyakorlatnak megfelelően kétolvasatos vita keretében kerüljön sor, vagyis biztos úr beszédét követően kérdések feltételére, majd az előterjesztői válasz után vélemények megfogalmazására legyen lehetőség.

Kérdezem a bizottságot, elfogadja-e a tárgyalás menetére tett javaslatomat. Kérem, kézfelemeléssel szavazzunk! Aki egyetért ezzel? *(Tizenegy.)* Köszönöm. Ellenszavazat, illetve tartózkodás? *(Nincs ilyen.)* Nincs, köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag, 11 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a tárgyalás menetére tett javaslatot elfogadta.

Tisztelettel köszöntöm ülésünkön dr. Kozma Ákos urat, az alapvető jogok biztosát; dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet asszonyt, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettest; dr. Bándi Gyula urat, a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettest, és valamennyi munkatársukat.

Az 1. napirendi pont kapcsán most megadom a szót Kozma Ákos biztos úrnak, hogy expozéját megtartsa. Parancsoljon! Öné a szó.

Dr. Kozma Ákos szóbeli kiegészítése

DR. KOZMA ÁKOS, az alapvető jogok biztosa: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Igazságügyi Bizottság! Köszönöm szépen a lehetőséget. Igen megtisztelő, hogy ebben a gyönyörű, eredeti pompájában felújított teremben tudjuk tartani ezt a mai ülést, úgyhogy ezt külön köszönöm. És köszönöm azt a lehetőséget is, hogy újonnan választott ombudsmanként először számolhatok be az alapvető jogok biztosának 2019. évi tevékenységéről.

Mindenekelőtt szeretném külön megköszönni két helyettesemnek, Szalayné Sándor Erzsébet biztoshelyettes asszonynak, aki a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét látja el, illetve Bándi Gyula professzor úrnak, aki a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét látja el biztoshelyettesként, hogy a mai ülésre eljöttek. Tájékoztatom a tisztelt bizottságot, hogy ők is örömmel állnak a tisztelt bizottság rendelkezésére; ha az ő szakterületüket érintő bármilyen kérdés felmerül, természetesen arra is nagyon szívesen válaszolunk.

Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Tisztelt Elnök Úr! Önök előtt fekszik a 2019-es beszámoló. Azt gondolom, hogy egy nagyon részletes, tartalmas anyagot készítettünk a 2019. évről, úgyhogy a szóbeli expozéban igyekezni fogok csak röviden, néhány sarkalatos pontját a beszámolónak érintve tájékoztatást adni a mögöttünk álló esztendőről.

Mindenekelőtt azt szeretném leszögezni, hogy a 2019. év a változások éve volt az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalában, több szempontból is. A változások éve volt, hiszen új biztost választott az Országgyűlés, 2019. szeptember 26-a óta töltöm be ezt a pozíciót az Országgyűlés bizalmából, úgyhogy ennek megfelelően ez a beszámoló háromnegyedrészen - és ezt szeretném mindenképpen leszögezni és rögzíteni - hivatali elődöm, dr. Székely László biztos úr tevékenységét rögzíti és mutatja be, és egynegyedrészen, a 2019. szeptember 26-ától év végéig, december 31-éig terjedő időszak vonatkozásában tartalmazza az én tevékenységemet. Úgyhogy ennek megfelelően tekintsük majd át ezt az éves beszámolót.

A változások éve volt továbbá 2019, hiszen a hivatal éveken, évtizedeken keresztül megszokott feladatellátási helyében is változás történt, a kormány döntésnek megfelelően új feladatellátási hely került kijelölésre a biztos hivatala számára. Ezért tavaly nyáron, 2019 nyarán a hivatal elköltözött az addig jól megszokott feladatellátási helyéről, mondjuk úgy, székhelyéről, amely patinás épületet nyilván mindenki ismert, és egyelőre egy ideiglenes feladatellátási helyen dolgozunk én és kollégáim. De bízunk benne, hogy az idei esztendőben a számunkra kijelölt új ingatlan felújítási munkálatai befejeződnek, és reményeim szerint jövő ilyenkor már azzal az örömteli hírral tudok itt ülni önök előtt, arról tudom tájékoztatni önöket, hogy a XXI. század minden követelményének megfelelő, új ingatlanba tudott költözni a hivatal. Addig pedig a kollégáimtól azt a türelmet és megértést kell hogy kérjem, amelyet az elmúlt fél évben, lassan egy esztendőben tanúsítottak.

S a változások éve volt 2019, hiszen hivatalba lépésem első napján már megállapítottam, hogy az én kollégáim a közigazgatásban hasonló beosztásban dolgozókhöz képest alacsonyabb illetményért dolgoznak. Úgyhogy én az első pillanattól a zászlómra tűztem azt, hogy ezen a helyzeten szeretnék változtatni, és hála istennek, a 2019. év végén sikerült is ez a változtatás, hiszen az Országgyűlés a képviselő hölgyeknek és uraknak köszönhetően elfogadta a különleges jogállású szervekről szóló törvényt, amely az én kollégáim számára új besorolást és új illetménytáblát irányzott elő. S picit átlógván a 2020. évre, el kell áruljam azt is, hogy az állam, a kormány a költségvetési fedezetet is biztosította idén ehhez az új illetménytáblához. Úgyhogy azzal az örömteli hírral tudok ma itt ülni önök előtt, és azt tudom jelenteni mindannyiuknak,

hogy az én kollégáim a mai napon már nem keresnek jóval kevesebbet annál, mint a hasonló beosztásban az államigazgatás más és más helyszínein dolgozó kolleginák és kollégák. Úgyhogy ez egy örömteli hír.

A változások éve minden kollégám számára kihívásokat jelentett természetesen, úgyhogy erről a helyről is szeretném mindannyiuknak megköszönni, hogy ennyi változás közepette is megállták a helyüket, szakmailag megfelelő, sőt magas színvonalú munkát végeztek. Azt gondolom, ez ebből a 2019-es beszámolóból is mindannyiuk számára egyértelmű lesz és egyértelművé válik.

Tisztelt Igazságügyi Bizottság! Tisztelt Elnök Úr! Én pont egy esztendővel ezelőtt ültem itt önök előtt utoljára, akkor még biztosjelöltként igyekeztem számot adni szakmai életutamról, és ezen a - számadáson? beszámolón? - meghallgatáson három sarokpontot igyekeztem lefektetni, amire azt mondtam, hogy ha az Országgyűlés bizalmából elnyerem ezt a pozíciót, akkor e három területet mindenképpen fókuszban kívánom tartani biztosi tevékenységem alatt. Ez a három terület: a gyermekek jogainak védelmezése, az elesettek, rászorulóknak jogainak védelmezése, illetve az, hogy mindenki számára nyitva áll az ajtó, mondhatjuk azt is, hogy mindenki ombudsmanja szeretnék lenni a jövőben. Én azt gondoltam, hogy ennek a szóbeli beszámolóban, expozéban megpróbálom ezt a három sarokpontot a középpontjába állítani, nézzük át gyorsan ebből a szempontból a 2019. év legfontosabb eseményeit.

S még egy dolgot szeretnék leszögezni: az őszinteséget. Azt gondolom, a legfontosabb a biztos és az Országgyűlés között az őszinteség. Én igyekezni fogok a pozitív és a negatív dolgokat is elmondani az önök számára, igyekezni fogok az eredményeinket, de a kritikus meglátásainkat is megfogalmazni, mint ahogy ez a beszámolóban is tetten érhető; nem szeretném elhallgatni azokat a tényeket, körülményeket, ahol kritikus élel jár el a biztos, illetve fogalmaz meg észrevételeket. S ezt az őszinteséget szeretném kérni a tisztelt képviselő hölgyektől és uraktól is, tartsuk meg ezt az őszinte viszonyt egymás között. Én egyébként igyekeztem az elmúlt nyolc, lassan kilenc hónapban a képviselő hölgyek és urak által feltett kérdéseket is ebből a szempontból vizsgálni mindig, igyekeztem tartalmas, szakmailag alátámasztott, részletes válaszokat adni az önök kérdéseire; ezt a jövőben is fenn kívánom tartani.

Nos, ebből a szempontból néhány sarokpontot szeretnék kiemelni az írásban előterjesztett beszámolómból.

Az első pont lenne talán a jogszabályok véleményezésének kérdésköre. Ugye, az alapvető jogok biztosa véleményezi a számára megküldött jogszabálytervezeteket alapjogi szempontból. Kiemelten fontosnak tartom ezt a területet, hiszen ebben a kérdésben tudunk egy picit a jövőre nézve alapjogi érveket megfogalmazni, amikor még egy jogszabály készülóban van, akkor megfogalmazni azokat az érveket, amelyeket fontosnak tartunk alapjogi szempontból. Ezért számomra ez egy kiemelten fontos terület. 2019-ben 108 jogszabálytervezet véleményezése került az alapvető jogok biztosa elé. Ez a szám így önmagában nyilván nem mond semmit, de ha megnézzük a 2018-as számot, amely 154, akkor azt látjuk, hogy ez egy 30 százalékos csökkenést jelent. Én nem szeretnék ennek az okaival behatóbban foglalkozni, mindenesetre azt szeretném kérni önökön keresztül is, hogy a jogalkotó tiszteljen meg minket azzal, hogy a törvényben meghatározott lehetőséggel élve küldje el hozzánk véleményezésre az általa megalkotandó jogszabályokat, már csak azért is, mert akkor jóval több későbbi problémát és későbbi kritikus megszólalást tudunk megelőzni. Ettől meg tudjuk egymást kímélni, s azt gondolom, mindannyiunk számára fontos, hogy az alapvető jogok biztosa megszólalhasson, hozzátehesse a véleményét egy-egy jogszabály létrejötté kapcsán. Úgyhogy ezt szeretném kérni, hogy ez a szám esetleg 2020-ban ne csökkenő tendenciát mutasson, hanem növekvőt. Mi készen állunk erre, és

kollégáimmal együtt minél több készülőben lévő jogszabállyal szeretnénk foglalkozni, szeretnénk alapjogi szempontból ezeket vizsgálat alá vonni.

A jogszabály-véleményezéssel kapcsolatosan még egy kritikus megfogalmazást vagy megjegyzést szeretnék tenni, ez pedig a határidő. Mondtam, hogy beszéljünk őszintén. Őszintén szeretném kérni a jogalkotót erről a helyről is, hogy előbb-utóbb térjünk el attól a tendenciától, hogy egy reggel 8 órakor megérkező jogszabálytervezetet délután 4-ig kell nekünk véleményezni. Megtettük és megoldjuk, de sokkal boldogabbak lennénk és szakmailag jóval alátámasztottabb véleményt tudnánk adni, ha erre a határidő egy picit hosszabb lenne. Úgyhogy ezt kritikaként hadd fogalmazzam meg. Szeretném kérni, hogy a rendelkezésünkre álló jogszabály-véleményezési határidőt egy picit, ha lehet, akkor minden esetben hosszabbítsuk meg.

2019-ben az alapvető jogok biztosa 57 darab jelentést adott ki. 57 darab jelentés, ez azt jelenti, ha ennek a számnak picit mögé nézünk, hogy az év minden hetére jutott legalább egy jelentés, de volt több olyan hét is, amikor kettő jelentést bocsátott ki az alapvető jogok biztosa. Azt gondolom, ez egy nagyon komoly szám. Ez egy nagyon komoly szám; nyilván mindannyian fogtak már kezükbe, olvastak és tanulmányoztak ombudsmani jelentést, ezek komoly jogi-szakmai anyagok, a tények feltárásától kezdődően a tényállás rögzítésén keresztül a jogi-szakmai érvrendszer kifejtésén túl javaslatokat fogalmazunk meg a végén, cselekvést kérünk az érintett szervtől vagy a felügyeletét ellátó szervtől. Úgyhogy azt gondolom, hogy ez az 57 jelentés a kollégáimat dicséri, és ettől a számtól semmiképpen nem szeretnék ebben az esztendőben sem eltekinteni. Bízom benne, hogy bár nem szeretnék a számok bővületében élni, de azért ezt a mennyiségű jelentést szeretnék tartani az idén is. Azt gondolom, ez egy fontos tény. Ebből az 57 jelentésből egyébként - visszatérve a jogszabály-véleményezésre - 19 esetben fogalmazott meg a biztos jogalkotási javaslatot, illetve kérte az adott ügyben jelentkező jogi környezetnek az áttekintését. Ezek fontos dolgok; azt gondolom, ezen a vonalon kell haladjunk a jövőben is.

A következő pont. Ha már 2019-et a változások évének aposztrofáltam, a biztos hatásköre is változott tavaly. Tavaly év végén az Országgyűlés elfogadta azt a törvényt, amellyel a Független Rendészeti Panasztestület által gyakorolt hatáskörök, feladatkörök a biztoshoz kerültek; igaz, hogy idén, de az elfogadása tavaly volt, ezért szeretném ezt itt megemlíteni. Nyilván ennek a részleteiről majd jövőre szeretnék beszámolni a 2020. évről szóló beszámolóban. *(Dr. Varga László megérkezik az ülésre.)* Annyit azonban e helyütt is meg kell említsünk, hogy ennek a törvénynek az elfogadásával a rendőri intézkedésekkel szembeni alapjogi élő panaszok elbírálása alkotmányosan magasabb szintre helyeződött, úgyhogy az alapjogvédelem szintjének emelkedése történt ezzel a törvényhozói döntéssel. Mi örömmel álltunk a feladat elébe, és ahogy említettem, ennek a részleteiről majd a következő esztendőről szóló beszámolómban szeretnék részletes tájékoztatást adni az Országgyűlésnek.

Ahogy az elején említettem, három fókuszpontot jelöltem meg a tavalyi beszámoló során. Hadd említsek néhány eseményt a gyermeki jogok érvényesülése kapcsán tett 2019-es intézkedéseinkről.

2019-ben az alapvető jogok biztosa 16 gyermekjogi tárgyú jelentést fogadott el és bocsátott ki, ami az előbb említett 57, tehát az összes jelentésnek majdnem az egyharmada; azt gondolom, ez egy komoly szám: az összes jelentésünk közel egyharmada gyermekjogi tárgyú jelentés volt. Úgyhogy azt gondolom, ezzel a fókuszponttal kiemelten foglalkoztunk, és igyekezni fogunk a jövőben is ezzel a kérdéssel messzemenően, soron kívül és más ügyeket akár megelőző módon foglalkozni. A legkülönbözőbb területeket tudnám itt említeni az oktatási ügyektől a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésén keresztül, gyámhatósági eljárások; illetve külön említeném az egészségügyi intézményben lévő gyermekekkel kapcsolatos

javaslatainkat, amelyek kiterjedtek például az édesanya és az újszülött együttes elhelyezésének gyakorlatára a magyar kórházakban; foglalkoztunk a kórházban tartósan gyógykezelt gyermekek oktatáshoz való hozzáféréseinek jogosultságaival, és egyéb más gyermekeket érintő kérdésekkel. Azt gondolom, ez számunkra tényleg, bizonyíthatóan is és lelkiismeretünket tekintve is egy minden mást megelőző kérdés. S örömmel állapítom meg, illetve tájékoztatom a bizottságot, hogy az ENSZ gyermekjogi bizottsága 2019 elején közzétett jelentésének záró észrevételei között elismerően szólt a magyar ombudsman gyermekjogi tevékenységéről. Ehhez még egy mondat: több országban létezik külön gyermekjogi ombudsman, Magyarországon az alapvető jogok biztosa látja el ezt a tevékenységet kvázi gyermekjogi ombudsmanként, úgyhogy ebben a feladatkörünkben is igyekeztünk minden szempontból helytállni a tavalyi esztendőben.

A következő terület, amelyet említeni szeretnék a tisztelt bizottságnak, a közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos ügyintézés, a közérdekűbejelentő-védelem. Ezen a területen az alapvető jogok biztosa két szempontból érdekelt: egyrésztől mi működtetjük azt az elektronikus rendszert, amelyen keresztül a különböző hatóságokhoz, állami szervekhez közérdekű bejelentéssel élhetnek a polgárok; másrésztől pedig ellenőrizzük is azt, hogy az érintett hatóságok, szervezetek mennyiben tesznek eleget a közérdekű bejelentők által felvetett problémák, panaszok vizsgálatának.

2019-ben ezen közérdekűbejelentő-védelmi elektronikus rendszeren keresztül 368 beadvány érkezett a hivatalhoz. A szám önmagában megint nem mond semmit: itt viszont 2018-hoz képest egy 20 százalékos emelkedést tapasztalhatunk. Tehát azt állapíthatjuk meg, hogy ez az elektronikus rendszer egyre inkább közismertté válik a polgárok előtt, élnek is ezzel a lehetőséggel, és a 20 százalékos emelkedés, azt gondolom, egy komoly tendenciát jelez. A hivatal ebben együttműködik, álltuk a sarat, tehát nem jelentett ez problémát a hivatal számára. Azonban 77 esetben olyan ügyekkel is kellett foglalkoznunk, amikor a polgárok azt panaszolták, hogy az általuk a közérdekűbejelentő-védelmi rendszeren keresztül megtett ügyekben nem történt hathatós eljárás, nem történt meg az érintett szerv általi kivizsgálás az ügyekben. Ezekben az ügyekben is felléptünk, és igyekeztünk az érintett szerveket arra bírni, hogy a polgárok által felvetett problémákkal foglalkozzanak, és a törvényben előírt kötelezettségüknek tegyenek eleget.

A következő pontként szeretném megemlíteni a számomra szintén fontos, kiemelt ügyként kezelt területet, a nemzetközi együttműködést. Ha picit belegondolunk, a nemzeti ombudsmanok önmagukban az adott közjogi rendszerben nyilván nem minősülnek a közjogi rendszer legerősebb bástyájának. Modern demokráciához kell ahhoz lenni a demokráciának, hogy az ombudsman szerepe elérje azt a szintet, amelyet egyébként még az alapítók valamikor a múlt század elején ennek a rendszernek szántak, aztán a múlt század ötvenes éveitől, amikor az ombudsmani rendszer elterjedt Európában és a világban, ennek az ombudsmani rendszernek gondoltak szerepeként. Én azt gondolom, hogy a nemzeti ombudsmanok csak egy nemzetközi szervezet segítségével tudják elérni mindazon céljaikat, amelyeket zászlajukra tűztek, éppen ezért úgy multilaterális, mint bilaterális területen nagyon fontosnak és fókuszban tartandónak gondolom a nemzetközi együttműködés kérdéseit.

Az alapvető jogok biztosa Magyarországon nagyon sok nemzetközi szervezetnek tagja; az Európai Ombudsman Intézet, Nemzetközi Ombudsman Intézet, Nemzeti Emberi Jogi Intézmények Európai Hálózata, és még sorolhatnám mindazokat a nemzetközi együttműködési formákat, amelynek a magyar ombudsman tagja. Kifejezetten fontosnak tartom, hogy ezeket az együttműködések fenntartsuk, sőt azt szeretném a zászlónkra tűzni, hogy ne csak azokkal a témákkal foglalkozunk

nemzetközi összefüggésekben, amelyeket ezek a nemzetközi szervezetek felvetnek, hanem próbáljunk meg proaktív módon, saját témákat generálva mi is befolyásolni ezeknek a nemzetközi szervezeteknek a működését.

S még egy dolgot szeretnék megemlíteni: a nemzetközi együttműködés számomra nem csupán a nyugat-európai, nyugati irányba történő együttműködést jelenti, hanem szeretnék a tőlünk keletre lévő országokkal is együttműködni, segítve, támogatva őket abban, hogy a nálunk már olajozottabban működő alapvető jogok biztosa intézményének az elterjesztését, az intézmény működésének részleteit és eredményeinket, a jó gyakorlatot ők is tudják alkalmazni a jövőben. Úgyhogy erre is igyekszünk a jövőben súlyt fektetni.

A következő terület, amelyet szeretnék megemlíteni, az a Nemzeti Megelőző Mechanizmus. 2015. január 1-jét követően törvényi felhatalmazás alapján az alapvető jogok biztosa látja el Magyarországon a Nemzeti Megelőző Mechanizmus feladatait. Ez ugye, azt jelenti, hogy a Magyarországon belüli fogvatartási helyeken a szabadságuktól megfosztott személyeknek a fogvatartási körülményeit, a velük történő bánásmódot az alapvető jogok biztosa mint a Nemzeti Megelőző Mechanizmus jogosult és köteles is egyben ellenőrizni. Úgy gondolom, hogy 2019-ben ennek a kötelezettségünknek maradéktalanul eleget tettünk. Kollégáim tíz alkalommal tettek előre be nem jelentett látogatást különböző fogvatartási helyeken, és így összességében 3162 fogvatartottnak a körülményeit, fogvatartási helyeit tudták ellenőrizni és ezzel kapcsolatosan megfogalmazni az általunk tapasztaltakat.

Összességében azt tudom elmondani, hogy a fogvatartási helyek 2019-es látogatásai során a fogva tartást foganatosító személyzet által alkalmazott, súlyos testi vagy lelki sérülésekkel járó szándékos bántalmazásra utaló körülményeket nem tártunk fel. Ez örömteli, és bízunk benne, hogy ez így marad ebben az esztendőben és a jövőben is.

A Nemzeti Megelőző Mechanizmus 2019. évi jelentései kapcsán az alapvető jogok biztosa 86 intézkedést kezdeményezett, 68 esetben a meglátogatott fogvatartási hely, míg 14 esetben annak felügyeleti szerve vonatkozásában, 4 esetben pedig a Nemzeti Megelőző Mechanizmus jogalkotást is érintő javaslatot is tett. Tehát ezen a területen is éltünk azzal a törvény által biztosított lehetőségünkkel, hogy ha olyat észlelünk, hogy jogszabály hiányosságából történik valamilyen visszásság, akkor jogszabály alkotására is tehetünk javaslatot; ezzel is éltünk.

Tájékoztatom a tisztelt bizottságot, hogy a Nemzeti Megelőző Mechanizmus az intézkedés címzettjei vonatkozásában azt tapasztalta, hogy mindenki a törvényben előírt határidőn belül, érdemben reagált az általunk felvetettekre, úgyhogy ezt örömmel állapítom meg, és bízom benne, hogy ebben az esztendőben sem fogunk e tekintetben eltérést tapasztalni. Csak zárójelben jegyzem meg, hogy ezt a tavalyi látogatási számot idén már most meghaladtuk. Igyekeztem a mögöttünk álló, sajnálatos vírushelyzetben igen aktív módon ezekben a látogatásokban részt venni, minden látogatáson személyesen vettem részt. Az elmúlt három hónapban több mint hétezer kilométert utazva Magyarországon belül, több mint negyven helyszínen tettem személyes látogatást. Ezekről nyilván majd jövőre szeretnék önöknek beszámolni; ezt itt csak zárójeles megjegyzésként jelzem, hogy a Nemzeti Megelőző Mechanizmus vonatkozásában biztos, hogy jóval meg fogjuk haladni a tavalyi ellenőrzések számát ezen sajnálatos és nem várt körülmények miatt. De azt gondoltam, úgy éreztem, hogy ebben a helyzetben feltétlenül aktívnak kell lennünk, és a nemzetközi gyakorlattal szemben, ami inkább online térben történő kapcsolattartást helyezett előtérbe, én igyekeztem személyesen részt venni minden ilyen látogatásban, és ezeknek a tapasztalatait folyamatosan összegezzük egy-egy jelentésben. Ha olvassák a

honlapunkat a tisztelt képviselő hölgyek és urak, akkor erről folyamatosan tudnak tájékozódni.

A következő pont - és ezzel be is fejezném a szóbeli expozémat; nyilván nem szeretnék hosszasan a leírt szövegről, de azt gondoltam, hogy ezek azért külön említést érdemlő témák -, az utolsó pont, amit szeretnék említeni, ugyanaz, amivel az elején kezdtem: az Országgyűléssel való kapcsolattartás. Még egyszer szeretném leszögezni, hogy az első pillanattól kezdve őszintén és a legnagyobb tisztelettel álltam az Országgyűlés elé, és azt gondolom, az elmúlt évben is a hozzám a ParLex rendszeren keresztül érkező akár írásbeli, akár szóbeli megkeresésekre mindig határidőn belül, szakmai érveket felsorakoztatva, tartalmasan igyekeztem válaszolni. Azonban egy kérésem is lenne önökhöz és önökön keresztül az Országgyűléshez. Az lenne a tiszteletteljes kérésem, hogy ezeket a szakmai kérdéseket a jövőben is megfelelő határidővel és megfelelő időt biztosítva számunkra tegyék fel. Nem tartom helyesnek azt, amikor azonnali válaszra várva tesznek fel olyan kérdéseket, amelyek széles körű szakmai utángondolást, véleményezést, tájékozódást igényelnek. Az általunk gondozott kérdések mindegyike olyan alapjogi tartalmú kérdés, amit nem lehet egyik pillanatról a másikra megválaszolni. Tehát én biztosan nem szeretnék abban partner lenni, hogy alapjogi kérdéseket egyik pillanatról a másikra döntsünk el, válaszoljunk meg. Ez aláásná az alapvető jogok biztosának az elmúlt két és fél évtizedes presztízsét. Úgyhogy ebben kérem az önök együttműködését is, hogy tiszteljük meg egymást azzal, hogy ilyen kérdéseket nem azonnali határidővel teszünk fel. Én a törvény által előírt határidőket minden szempontból és minden tekintetben természetesen tiszteletben tartom, de szeretnék a jövőben is tartalmas, jogilag megalapozott és igazi alapjogi érvelést tartalmazó válaszokat adni a tisztelt képviselő hölgyeknek és uraknak. Úgyhogy erre részemről minden nyitottság megvan, állok minden kérdés elé, akár szóban, akár írásban kell rá válaszolni. Kérem viszont, hogy a törvény által biztosított határidő minden esetben számomra és kollégáim számára is álljon rendelkezésünkre.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Igazságügyi Bizottság! Remélem, nem voltam túl hosszú. Nyilván nagyon sokat tudnék még mesélni és mondani a 2019. esztendőről, bár én csak három szűk hónapot töltöttem ebből az évből a hivatalban, de azt gondolom, egy nagyon tartalmas, nagyon olvasmányos beszámoló fekszik a tisztelt bizottság és a parlament előtt. Igyekeztünk egyébként úgy megfogalmazni, hogy az ne csak a szakmai közvélemény, hanem az átlagolvasó számára is esetleg egy tartalmas, érdekes olvasmány legyen. Azt gondolom, ma már az iskoláskortól kezdődően az alapvető jogokkal való foglalatosság mindenki számára lényeges terület, úgyhogy kérem, így forgassák ezt a beszámolót.

Köszönöm szépen még egyszer a lehetőséget, hogy szóban ezeket elmondhattam. Én is és helyetteseim is örömmel állunk rendelkezésükre, ha bármilyen kérdés merül föl a beszámolónkkal kapcsolatban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen Kozma Ákos biztos úrnak az expozéját, az expozéjában elhangzottakat. Kérdezem biztoshelyettes asszonyt és biztoshelyettes urat, kívánják-e kiegészíteni az expozében elhangzottakat. *(Jelzésre:)* Úgy látom, nem, köszönöm szépen.

Megnyitom a kérdések körét. Kérdezem, kíván-e valaki felszólalni. *(Jelzésre:)* Igen, Varga-Damm Andrea képviselő asszonyé a szó.

Kérdések

DR. VARGA-DAMM ANDREA (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Nagy tisztelettel köszöntöm biztos urat és biztoshelyetteseit. Ez a 154 oldal valóban az őszinteség irata. Nagyon köszönöm önöknek, és a kérdéseim is ehhez az

őszinteségnöveléshez picit provokatív lesz, úgyhogy elnézésüket kérem; a véleménykörben majd még folytatom. Hat kérdésem van.

Az első: 2015 szeptemberében az ENSZ 193 tagállama New Yorkban, az ENSZ csúcstalálkozóján elhatározta, hogy közös lépéseket tesznek annak érdekében, hogy 2030-ra visszaszorítsák a szegénységet, kezeljék a klímaproblémát, klímaváltozást és az egyenlőtlenségek miatti kihívásokat, ami rendkívüli módon üdvözlendő, hiszen ezeket a problémákat valóban nem lehet nemzeti hatáskörben leküzdeni. Nagy öröm volt számomra akkor, hogy ez egyáltalán megfogalmazódott, és mind ebben a jelentésben, mind a korábbi évek jelentéseiben erről említést is tesz az alapvető jogok biztosa. Az a kérdésem ennek kapcsán, hogy az alkotmányos jogok érvényesülése és az egyenlőtlenségek leküzdésének célja tekintetében az ENSZ-határozatnak megfelelően, az ez évi és akár az előző évek jelentéseinek tükrében lát-e arra lehetőséget biztosít, hogy ez teljesíthető. Ha igen, akkor örömmel várom, hogy mitől olyan optimista; ha pedig nem, akkor azt szeretném megkérdezni, hogy milyen olyan gyorsított tevékenysége lehetne például az Országgyűlésnek, ami ezt a célt segít elérni.

A következő kérdésem. A közigazgatási reform során, ahogy említi a jelentés is, rendkívül sok egyszerűsítés történt, építési engedélyezési eljárások és egyéb olyan hivatali engedélyezések, amelyek, ahogy hangsúlyozza a jelentés, akár azt is előidézhetnék, hogy bizonyos környezetvédelmi kérdésekben, vagy bizonyos olyan, a környezetet használó tevékenységek által okozott kár felmerülése sokkal inkább lehetséges, ha a hatóságok nem tudják figyelemmel kíséreni az engedélyezett folyamatokat. A jelentés kéri azt, hogy nem veszíthet ez a figyelem azzal, az állam feladata nem lesz kevesebb azzal, hogy az egyszerűsített eljárások ezeket a potenciális lehetőségeket megteremtik. A kérdésem, hogy lát-e esélyt arra, hogy ezeket a fenti eljárásokat a magyar közigazgatás képes lesz megvalósítani. Azóta, hogy a jelentésben megfogalmazottakat felvetették, látnak-e olyan törekvést a közigazgatás rendszeréből, amely ezt a követelményt teljesíteni tudja?

A következő kérdésem azzal kapcsolatos, hogy 2016-ban azt kérte az ombudsman az emberi erőforrások miniszterétől, hogy a kórházakban is legyen meg az egy főre jutó élettér, ami teljesen normális, és azt gondolom, a XXI. században ez tényleg egy alapvető szemlélet és szempont kellene legyen. De nem láttam a jelentésben azt a fajta biztató választ, amit egyébként más vizsgálati kérdésekben megkaptam az ombudsman. Ez egy picit elvi kérdés vagy olyan levegőbe feltett kérdés, hogy ha a börtönökben az európai uniós szabály meghatározza a minimális életteret, amiből rengeteg, az elmúlt heteknek, hónapokban is jogalkotási kényszere keletkezett, merthogy biznisszé vált, hogy akik nem kapják meg az életteret, azoknak kártalanítás járjon; az a kérdésem, biztos úr mit törekszik tenni azért, akár nemcsak a nemzeti hatáskörben, hanem akár uniós szintre javaslattelekkel, hogy a kórházakban is legyen meg a minimális élettér az ellátandó betegeknek. Hiszen ha valakiknek, pont a beteg embereknek igenis szüksége van egy olyan közegre a gyógyulás, a pszichés gyógyulás érdekében, hiszen hiába gyógyulna a test, ha az idegrendszer és a psziché nem segíti. Tud-e valamit ezért tenni, hogy ezek a szabályok megalkotásra kerüljenek?

A következő kérdésem a gyermekkiadások területe. Ügyvéd koromban iszonyú mennyiségű hasonló ügy volt a munkámban, rettenetesen fájdalmas ügyek egyébként ezek, és meg kell hogy mondjam, mindig arra jutottam aztán, amit az elmúlt évtized elején megpróbáltam jogszabályi javaslattal is megteremteni, és ezzel a kérdéssel inkább azt szeretném elérni, hogy biztos úr gondolkozzon el ezen az eljárásrenden, amely szerintem megkönnyítené a gyermekek helyzetét az ilyen ügyekben, ez pedig azzal kapcsolatos, amikor egy gyermekelhelyezési perben mindkét szülő kéri a gyermeket. Nyolc éve már elkészítettem azt a törvényjavaslatot, hogy ekkor lépjen be az az alapvető mechanizmus, hogy a gyermeknek külön legyen ügygondnoka a

perekben, és ez az ügygondnok addig kísérje végig a gyereket, amíg nem lesz 14 éves. Nemcsak az eljárásokban, nemcsak a gyermekelhelyezési perekben, hanem később is iszonyú manipulációnak vannak kitéve a gyermekek. És amikor például olyat voltam kénytelen tapasztalni, hogy azért hagyták a gyermeket jogellenesen elvivő szülőnél a gyereket három-négy év múlva, mert a gyerek már megszokta azt a környezetet, tehát effektív hitelesítették azt a jogellenes folyamatot, amit a gyerek elszenved, úgy gondolom, ha a gyereknek lenne külön ügygondnoka, külön erre szakosított, szakképesített ügyvéd, aki sem az egyik szülő, sem a másik szülő, sem nem a hivatal embere, hanem a gyermek embere, akkor én azt gondolom, például a jogellenes elvitelek, például a visszavitelek, például ezek az eljárások már csak azért is gyorsabbak lennének, mert behelyeznénk a gyermekek érdekeire egy olyan intézményt, ami őket külön védené, és az ő személye tudná a hivataloknál elérni, hogy az eljárások gyorsabbak legyenek. Tulajdonképpen a véleményét kérdezném meg erről, bár tudom, amit az előbb mondott, hogy azért nem szeretnek ilyen fölteszünk kérdést, és azonnal válaszoljunk; ha nekem azt mondja, hogy elgondolkozik ezen, én már annak örülni fogok.

A következő a gyermekek kórházi ellátása során az oktatás. Fel sem fogom, hogy a XXI. században hogyan lehet az, hogy erre még pedagóguscsoportot a minisztérium - és az előzők is, tehát nem a mostani kormányt vádolom ezzel, mondjuk, a rendszerváltás óta, hány gyerekről tudunk vagy baráti körünkben, vagy a családjukban, akik esetleg daganatos betegség miatt vagy szívbetegség miatt, ez a kettő, ahol nagyon hosszú szokott lenni a kórházi élete a gyerekeknek -, nem hoztak létre egy olyan pedagóguscsoportot, akik csak ezzel foglalkoznak! Tehát ennek egy ilyen automatizmusnak kellene lenni, a gyerekekről kiállítja az orvos, hogy hosszán tartó kórházi ellátásra szorul, és a kórházi ellátás után még otthonában is hosszán fog gyógyulni, mert ez a jelentés a kórházi életről szól, de ha a gyerek nem járhat iskolába, otthon kell legyen: az egyetlen variáció az magántanulóság, aminek aztán, ugye, eleve nehezítették a feltételeit. De a lényeg az, hogy elgondolkozná-e biztos úr azon, hogy tesz egy konkrét javaslatot a tárcának arra, hogy legyen egy pedagóguscsoport, akik nem iskolában oktatnak és nem az a feladatuk, hanem ezek mellé a gyerekek mellé kirendelik őket, addig, amíg a gyermek vissza nem tud az iskolába térni. Az biztos, hogy nekik a legkiválóbb pedagógusoknak kell lenni, és nagyon sok pénzt kell nekik fizetni. Tudjuk jól, van tíz-húsz éves statisztika, hogy hány gyermek van hosszán gyógykezelés alatt intézményben és otthonában, a statisztika alapján meg lehetne határozni azt a pedagógusszámot, ami tulajdonképpen megoldhatná ezt a kérdést, és reményeim szerint soha többet nem kellene biztos úrnak ezzel foglalkozni. Tegye már meg, hogy ha egyetért velem, akkor törvényjavaslatot is e körben javasoljon megtenni!

A következő a lelki bántalmazás az iskolában. Nem örültem e fejezetnek, de annyiban örültem, hogy az elmúlt időszakban rendkívül nagy visszhangot váltott ki, hogy a kormány, megértem, hogy kényszerből, tehát hangsúlyozom, senkit nem szeretnék felelőtlen jogalkotással vagy intézményrendszer-létrehozással vádolni, de az iskolaórság intézményének bevezetése az elmúlt hetekben minden oldalon komoly ellenreakciókat vagy reakciókat váltott ki, de valahogy soha nem beszélünk arról, amikor a gyermek van kitéve abúzusnak, akár a tanár részéről, vagy pszichés bántalmazásnak, hiszen az néha sokkal rosszabb, mint amikor egy pofon elcsattan. Tehát valahogy mindig olyan a gondolkodásmód, hogy a pedagógusokat éri bántalmazás; igen, van, tehát nem szabad semmilyen módon kisebbíteni ezt a problémát. Hanem azt szeretném, hogy akkor legalább ilyen hatású új jogalkotás vagy valamifajta intézményes válasz legyen arra, hogy mi a következménye annak, amikor a gyermekek szenvednek el bántalmazást a nevelési-oktatási intézményekben. Biztos úr esetleg a megállapításon túl megtenné-e, vagy a jogkörébe tartozik-e, hogy javaslatot

tesz intézményes olyan rendszerek létrehozására, ami ezt a problémát tudná megszüntetni? Azon túl, hogy gondolom, azért az elbocsátás megállapítások után szokott lenni.

Az utolsó kérdésem pedig a végrehajtások alá vonható jövedelmekkel kapcsolatos. A jelentésben szerepel, hogy a 28 500 forintos segélyeket is, nem a segély kifizetése előtt, hanem a számlára érkezés után is végrehajtják; illetőleg itt egy kettős dolog van, mert aki postán kapja, annak nem hajtják végre, akinek számlára írják, annak igen. Én örülök, hogy ezt jelezte biztos úr, és nagyon remélem, hogy a Végrehajtói Kar befejezi az ámokfutását ezzel kapcsolatban. Az első kérdésfeltevésem is a szegénység felszámolásáról szolt; akinek nincs az a jövedelme, ami a minimális létfenntartást biztosítja, az Eurostat szerint ez ma 90 ezer forint körül van, azt sem lehetne végrehajtani. Tehát azt szeretném kérdezni, hogy elgondolkodna-e esetleg biztos úr és intézménye a körben, hogy az egy dolog, hogy a segélyeket, ezeket a minimális segélyeket ne vonják végrehajtás alá, de ha a létfenntartást szolgáló bevétel is végrehajtás alá kerül - és tudjuk, hogy akár 50 százalékot is elvihetnek, ha több végrehajtás van valaki ellen -, az a létfenntartását veszélyezteti, a végrehajtás pedig nem lehet annak eszköze, hogy valaki nélkülözzön. Ez is egy alapvető emberi jogi kérdés, és az a kérdésem, hogy esetleg elgondolkoznának-e ezeken a kérdéseken.

Köszönöm a figyelmet, és elnézést kérek képviselőtársaimtól, hogy hosszú voltam.

ELNÖK: Köszönjük szépen képviselő asszony kérdéseit. Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy e napirendi pontunk kapcsán a beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2019. évi tevékenységéről szol. Képviselő asszony sok jövőre vonatkozó kérdést tett fel az alapvető jogok biztosának, illetve két biztoshelyettesének, illetve volt olyan kérdés is, amely 2020. évi törvénnyel kapcsolatos - ez az iskolarendőrség. Nyilván biztos úrnak, biztoshelyetteseknek kifejezetten a beszámolóhoz kapcsolódóan van kötelességük a kérdésekre válaszolni. Amennyiben szeretnének ez évi vagy jövő évi témákra, arra is van lehetőség, de arra nem kötelező a válasz. *(Jelzésre:)* S ha jól láttam, Sebián-Petrovszki képviselőtársunk jelentkezett. Öné a szó, tessék parancsolni!

SEBIÁN-PETROVSZKI LÁSZLÓ (DK): Köszönöm szépen, elnök úr. Én is szeretném üdvözölni itt körünkben az alapvető jogok biztosát, illetve a két biztoshelyettest. Egy nagyon részletes, nagyon kimerítő tájékoztatást kaptunk a 150 oldalas anyagban. Néhány ügyben merült fel bennem kérdés, amelyeket most föltennék önöknek.

Az egyik, hogy az Európai Gyermekjogi Fórum rendezvényéről van beszámoló az egyik pontban, és hogy ott képviseltette magát az alapvető jogok biztos is, aminek az egyik témája a migráns gyermekek védelme volt mint gyermekjogvédelmen belül egy fontos téma. Engem az érdekelne, hogy ennek kapcsán akár ott a rendezvényen elhangzott-e, hogy Magyarország ebben hogyan teljesít vagy nem teljesít, illetve milyen visszasságok vannak, hogyan kezeli Magyarország a migráns gyerekeket, akik az országba bejutnak.

A másik dolog, hogy ugyan nincs még eredménye, vagy ha jól értem, nincs még eredménye, de elindult a tavalyi évben néhány olyan vizsgálat, amiről én azért mégiscsak kérnék tájékoztatást, hogy vajon mikor várható a lezárása. Az egyik ilyen: a Mátrai Erőmű szennyezése kapcsán indult egy vizsgálat, ha jól olvasom, még tavaly decemberben; vagy soron kívüli vizsgálatot indítottak a győri kettős gyermekgyilkosság ügyében, ami szintén egy mindenkit felkavaró tragikus esemény volt, és nagyon

helyesen az ombudsman akkor egy vizsgálatot indított soron kívül. Ennek az állapota érdekelne engem, hogy mikor várható ebben bármiféle megállapítás.

Amikor ön elkezdett dolgozni szeptemberben, akkor a hazai civil szervezetek egy része, akik az emberi jogokkal foglalkoznak, bizonyos fokú tiltakozást fogalmaztak meg, különösen a kinevezése kapcsán. Engem érdekelne az, hogy milyen most a viszonya a hivatalnak az emberi jogi civil szervezetekkel, Helsinki Bizottsággal és társaival; van-e partneri viszony köztük, részt vesznek-e bármiféle módon a folyamatokban?

Szintén tartalmazza a beszámoló, hogy az úgynevezett Equinet az egyik legfontosabb partnere a hivatalnak; ugye, ez jellemzően a nők egyenjogúsága, a férfi-női szerepek közötti kiegyenlítéssel kapcsolatban tartott rendezvényeket, fórumokat és több rendezvényen is értékelték az isztambuli egyezmény végrehajtását, hatását, esetleges javaslatokat. Ugyan idén történt ezzel kapcsolatban Magyarországon fejlemény, konkrétan a parlament elfogadta a törvényt, amely erről szólt, illetve arról, hogy Magyarország ehhez nem csatlakozik. Engem érdekelne, hogy egyébként akkor, amikor ezek a tavalyi évben történtek, mi volt a megállapítás, mondjuk, Magyarország kapcsán; akkor is az történt, hogy nem ratifikáltuk, akkor már hosszú évek óta. Illetve ha lehet ilyet mondani, a törvénynél, amelyik az isztambuli egyezménynek az alá nem írásáról szólt idén, ott kikérték-e az önök véleményét, illetve azzal a bizonyos törvényhez való véleményezéssel élt-e az ombudsmani hivatal, és mi volt ez?

S végül, beszélt biztos úr arról, hogy irreális határidőket ne várjunk el, tehát hogy egy aktuális ügyben, amikor az ombudsmanhoz fordulnak, akár országgyűlési képviselők - ugye, ilyen is történik -, bármilyen formában, akkor természetesen, hogy megalapozott legyen a válasz, ahhoz egy időnek el kell telnie, ez abszolút érthető. Mégis mennyi ez reálisan? - engem ez érdekelne, különös tekintettel egy akut és számunkra, a DK számára fontos ügyben, ez pedig a közigazgatási törvénycsomagban a transzneműek nem- és névváltoztatásának ügye. Tudom, hogy ebben több képviselő is, köztük mi is megkerestük önöket, ismerem a Szél Bernadettnek múlt héten írt válaszokat, hogy még időt kérnek a szakmailag megalapozott válaszhoz. De engem érdekelne általánosságban, hogy ez ilyenkor körülbelül mennyi időt vesz igénybe. Köszönöm szépen, ezek voltak a kérdéseim.

ELNÖK: Köszönjük. Ismételten kénytelen vagyok képviselőtársaimat arra figyelmeztetni, amit az imént már elmondtam, azzal kiegészítve, ami nyilvánvaló gyakorlat nálunk is, hogy folyamatban levő ügyekről nem szoktuk sem a biztos urat, sem semmilyen meghallgatott, beszámolóban részt vevő személyt kérdezni. Az isztambuli egyezmény ratifikációjával kapcsolatos kérdések is 2020-as kérdések. Nyilván biztos úr és helyettesei eldöntik, hogy miként kívánnak ezekre válaszolni.

A következő jelentkező Czunyiné Bertalan Judit alelnök asszony volt. Alelnök asszony, öné a szó, tessék parancsolni!

CZUNYINÉ DR. BERTALAN JUDIT (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Biztos úr, illetve a jelentés határozottan és megfelelő volumenben foglalkozik a gyermekjogok érvényesülésének az ügyével, illetve a gyermekjogi területeket alábontva kaptunk a jelentésben példákat, eseteket is; nyilván az írott anyagban található erre utalást vagy példát. Azt szeretném kérdezni, hogy az elmúlt esztendőben vagy a beszámoló időszakával érintett időintervallumban történt-e olyan javaslat, kezdeményezés, ami biztos úr szerint előrelépés, és a biztosi tevékenységet érintő, a gyermekjogok védelme során tapasztalt eljárások alapján kezdeményezte-e az ombudsman, illetve kezdeményezte-e a biztos azt, hogy a jogalkotás vegye fel ezeket a kérdéseket vagy foglalkozzon bele.

Azt gondolom, a jelentés egyébként elég aprólékos és elég részletes beszámolót ad számunkra, hiszen a gyermekvédelem különböző helyszíneitől vagy a gyermekjogokat több szinterről is vizsgálja a gyermekotthonoktól egészen az oktatáson át a családban történő jogsérelmek esetéig, vagy pedig a kollégánő által már hivatkozott házassági bontóperek esetében a gyermekek elhelyezésével kapcsolatos eljárások, döntések tekintetében. Azt gondolom, fontos az, hogy az ombudsman, az alapjogok biztosának intézménye pontosan azért került be a magyar jogrendbe, hogy ezeket az anomáliákat tisztázza, nemzetközi kontextusban elhelyezve is tegyen javaslatokat a jogalkotónak. Történt-e ilyen? Ha történt, akkor annak eredményét a jogalkotásban látja-e?

Illetve van egy kicsit furcsább kérdés. A kollégánő által hivatkozott kérdések esetében nem feltétlenül a tételes jog, hanem sokszor a gyakorlat az, ami a gyermeki jogok sérelmét eredményezi adott esetben egy két szülő közötti vita rendezése során. Ebben milyennek látja a gyermekjogi védelmi eszközöknek a gyermekek érdekében történő érvényesülését? Köszönöm szépen a szót, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük. Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e még valaki e körben felszólalni. *(Nincs ilyen jelzés.)* Jelentkezőt nem látok, így a kérdések körét lezárom. Válaszadásra megadom a szót Kozma Ákos biztos úrnak és helyetteseinek. Parancsoljanak! Önöké a szó.

Válaszok

Dr. Kozma Ákos

DR. KOZMA ÁKOS, az alapvető jogok biztosa: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Igazságügyi Bizottság! Sok olyan kérdés hangzott el, ami, úgy érzem, picit túlmutat a tavalyi beszámoló keretein, de legalábbis feszegeti azok kereteit. Én azonban, figyelembe véve azt is, amit mondtam, hogy az őszinteséget és a teljes bizalmat és nyitottságot szeretném a saját oldalamról is mutatni, igyekezni fogok minden kérdésre a részemről adható legrészletesebb választ adni.

Varga-Damm képviselő asszony hat kérdést ígért, de hetet tett fel. *(Derűltség.)* Mindenekelőtt köszönöm azt a bizalmat, amit az elején említett, hogy az őszinteség irata; ez számomra nagyon sokat jelent, ezt külön köszönöm, az összes kollégám nevében, ez igazán jóleső mondata volt. Először is, összefoglalóan a hét kérdésére, azt tudom mondani, hogy mind a hét téma olyan, amire én most itt bármit is mondok, az ideai tevékenységünkben egészen biztos, hogy mind a hét téma elő fog kerülni. A 2019. év egy lezárt esztendő, ugye, ebben a dokumentumban zártuk le. Azt viszont, hogy merre szeretnénk ezekben a témákban továbbmenni, majd az ideai tevékenységünk meg fogja mutatni. Ezt csak összefoglalóan mondom, hogy biztosan mind a hét témában meg fogunk nyilatkozni ebben az esztendőben, tehát képviselő asszony is és az Országgyűlés is nyilván számon tudja majd kérni rajtam mindazokat, amiket most az egyes kérdésekhez el fogok mondani. Nézzük sorban; igyekszem röviden, tömören válaszolni.

Az ENSZ volt az első kérdése, ENSZ, klíma, szegénység, és ezek a kérdéskörök. Én itt összefoglalóan azt tudom mondani, hogy az alapvető jogok biztosa az ENSZ által akkreditált nemzeti emberi jogi intézmény. Ebben a „sapkánkban” nagyon sokat tudunk tenni Magyarország érdekében, és azt gondolom, erre a jövőben is számíthat ránk Magyarország minden lakosa. Mint ENSZ által akkreditált nemzeti emberi jogi intézmény minden egyes, az ENSZ megfelelő szakhatósága által kezdeményezett eljárásban egyrészt fel tudunk szólalni, hozzá tudunk szólni, másrészt véleményt tudunk nyilvánítani. Én ezekben a kérdésekben is igyekezni fogok a jövőben, amennyire lehet, látszóvá, láthatóvá tenni magunkat. Ez nyilván egy összetett terület,

főleg a klímapolitika messzire mutató kérdés, de azt gondolom, biztoshelyettes úrral együttműködve - és biztoshelyettes úrnál a legjobb kezekben van ennek a kérdésnek a kezelése - számíthatnak ránk ebben a kérdésben is. Tehát azt gondolom, amit tudunk, és amire ebben a „sapkánkban” mint A-kategóriás, ENSZ által akkreditált nemzeti emberi jogi intézmény képesek vagyunk, mindent meg fogunk tenni.

A második kérdése volt a hivatali engedélyezések ügye. Ezek konkrét ügyekben jönnek elő. Tehát ha megnézi azt a több tucat ügyet, amelyet e kérdések kapcsán a tavalyi évben kezeltünk, a biztos minden esetben tesz megállapításokat arra vonatkozóan, ha valamilyen jogszabály általi kötelezettség megszegésével kapcsolatosan, akár eljárás elhúzódásával kapcsolatosan lát visszasságokat. Minden esetben felvetjük ezeket, akár a jogalkotónak, akár az érintett szervnek, szerv vezetőjének, és itt várunk majd nyilván válaszokat. Erre tehát azt tudom mondani, hogy ezek mindig konkrét ügyekből következő megállapítások. A konkrét ügyekben soha nem mulasztjuk el megtenni azokat a megállapításainkat, amelyek akár a hivatali engedélyezésekkel kapcsolatos ügyelhúzódsokra vonatkoznak.

A kórházi élettér volt a harmadik kérdése képviselő asszonynak. A kórházi élettérrel kapcsolatosan azt tudom mondani, hogy nagyon sokat foglalkozunk az egészségüggyel, és akár ha az elmúlt vírushelyzetet nézzük - de ez már nyilván megint túllóg a 2019-es esztendőn -, 2019-ben is nagyon sok javaslatot tettünk. Folyamatosan egyeztetek egészségügyi államtitkár asszonnyal, legutóbb kollégáim jártak nála, és igyekszünk minden olyan kérdésben állást foglalni, segíteni az egészségügyet, amely kérdések tekintetében, hogy is mondjam, nem egységes az álláspont, állásfoglalás. Jövőre erről sokkal többet fogok tudni mondani önöknek, mert ez az elmúlt három hónapos vírushelyzet, azt gondolom, az egészségüggyel való foglalataskodásunkat előtérbe helyezte. Tehát nagyon sok olyan kérdés van - de erről most nem szeretnék beszélni -, amivel az elmúlt hónapokban egészségügy kapcsán foglalkoztunk, e tekintetben a jelentésünk is foglalkozik ezzel, illetve tettünk javaslatokat a betegek elhelyezésére vonatkozó kérdése tekintetében.

A negyedik kérdése volt a gyermekelhelyezés. Ugye, a gyermekelhelyezés kérdésével kapcsolatosan egy nagyon szomorú ügyet tudok idézni tavalyról. Ez a győri gyermekgyilkosság ügye, amikor is igyekeztem azonnal, szinte azonnal reagálni erre az ügyre, a tekintetben, hogy azonnal egy soron kívüli, rendszerszintű, tehát nemcsak az ügyre koncentráló, hanem egy rendszerszintű vizsgálatot indítottunk el, hogy mi okozhatta ennek a tragédiának a bekövetkeztét, milyen körülmények, milyen rendszerszintű működési zavarok okozhatták azt, hogy ez a szörnyű tragédia bekövetkezett. Úgyhogy azt gondolom, a gyermekelhelyezések kérdése alapvető kérdés. Igazságügyi miniszter asszony is lépett ebben az ügyben, és ha jól tudom, ott egy munkacsoport is létrejött ebben a kérdésben, amiben mi is részt veszünk, és igyekszünk azt az alapjogi szempontú szemléletet, szakmai álláspontunkat ebben a kérdésben bemutatni, előtérbe helyezni, amit ezekről a kérdésekről gondolunk.

A következő kérdése volt a kórházban ápolts gyermekek oktatásával kapcsolatos problematika. Ezzel a kérdéssel is nagyon sokat foglalkoztunk, és tettünk javaslatokat is, úgy az egészségügyi államtitkárság vonalán, mint a közoktatási államtitkárság vonalán is. Azt gondolom, itt is előremutató lépéseket tettünk, és bízom benne, hogy ebben a kérdésben is mihamarabb megoldás fog születni. Képviselő asszony javaslatát szem előtt fogom tartani, és amennyiben itt nem történik rövid időn belül lépés, akkor meg fogom fontolni azt - mert azt mondta képviselő asszony, már annak is örül, ha elgondolkozom ezeken a kérdéseken (*Dr. Varga-Damm Andrea nevet.*), tehát el fogok gondolkozni azon -, érdemes-e valamilyen jogalkotási javaslattal élni ebben a tekintetben. Azt gondolom, ez egy kiemelten fontos terület; nekem ezt biztosan nem kell magyarázni, hogy ez egy borzasztóan fontos terület. Ezeknek a gyermekeknek az

oktatását meg kell oldani. Én az összes lehetőséget felhasználva eddig is és a jövőben is ezen a területen biztos, hogy ki fogok állni a gyermekek oktatási jogainak védelme vonatkozásában.

A hatodik kérdése volt képviselő asszonynak az iskolai bántalmazások ügye. Ebben a vonatkozásban szintén számos ügyben foglalkoztunk ezzel a kérdéssel. Elnök úr is jelezte, hogy picit átlógtunk a 2020. évbe az iskolarendőrség kapcsán; erről nyilván egyetlen szót sem szeretnék most említeni, azonban azt gondolom, a téma mindenképpen figyelemre méltó. Mi is foglalkozunk vele, és ezt a kérdést a jövőben is mindenekelőtt szem előtt fogjuk tartani. Természetesen a jelen szabályozás véleményezésére is rendelkezésre állunk, ez a jogalkotó szándékától függ, hogy ebben a véleményünket meghallgatják-e avagy sem.

A hetedik, a plusz egy kérdése volt képviselő asszonynak a végrehajtás alá vonható jövedelmek kérdése. A végrehajtási ügyekkel szintén nagyon sokat foglalkoztunk, a végrehajtók szakmai szervezetének is tettünk javaslatokat. Azt gondolom, ebben is, ami tőlünk telt, és ami a 2019. évben és konkrét ügyek kapcsán jelentkezett, ott megtettük a javaslatainkat. Az mindig egy más kérdés egyébként, és ezt általánosságban mondanám a képviselő hölgyeknek és uraknak, hogy az egy elvi lehetőség, hogy a biztos a konkrét ügyeken túlmenően lát-e olyan rendszerszintű problémát, ahol elvonatkoztatva a konkrét ügyektől, eggyel magasabb szintről szemlélve a problémát, rendszerszintű javaslatot tesz az állam különböző szereplői számára. A végrehajtási ügyek kérdése nyilván lehet egy ilyen téma. S most egy picit megint átszúszva erre az esztendőre, a vírushelyzet elrendelésekor talán mi voltunk az elsők, akik jeleztük, hogy érdemes lenne a végrehajtási eljárásokat felfüggeszteni erre az időszakra; utána meg is történt ennek az elrendelése. Úgyhogy ezt a témát is folyamatosan napirenden tartjuk, azzal együtt, ahogy az elején a válaszadást kezdtem, hogy természetesen az összes kérdés, a képviselő asszony által, de a képviselő urak által felvetett összes kérdés is biztos, hogy szerepelni fog idén is a napirendünkön, úgyhogy még ha nem is akarnánk, akkor is kell foglalkoznunk ezekkel a kérdésekkel, de akarjuk, és ezeket a kérdéseket mindenekelőtt szeretnénk szem előtt tartani.

A képviselő úr három kérdése volt a következő hozzám intézett kérdés, és utána, azt gondolom, biztoshelyettes asszonynak és úrnak majd külön javasolnám, hogy ha van hozzátennivalójuk, azt tegyék meg; ezt örömmel is veszem.

Az Európai Gyermekegyes Fórum, migráns gyermekek jogai: e tekintetben a Nemzeti Megelőző Mechanizmus foglalkozott ezzel a kérdéssel, tehát az alapvető jogok biztosa mint Nemzeti Megelőző Mechanizmus a 2019. évben foglalkozott ilyen kérdésekkel. Az ezeken a fórumokon vagy ezen a konkrét fórumon felvetett kérdés tekintetében az álláspontunkat kifejtettük, aztán, hogy ezeknek a megállapításainknak mi lesz az eredménye, az nyilván tőlünk független. És itt most egy elvi megállapítást hadd tegyek: a biztosnak kötelező érvényű döntései nincsenek, tehát mi javaslatokat tudunk megfogalmazni az állam különböző szereplői számára. Az pedig, hogy is mondjam, demokráciafok-mérő, hogy a miáltalunk megfogalmazott javaslatok milyen mélységig hatolnak be az állam különböző szereplői rendszerébe. S ha szabad egy ilyen megfogalmazást tennem, fejlett európai demokráciákban, mint ahogy Magyarország is az, illik megfogadni az alapvető jogok biztosa által tett javaslatokat - illik megfogadni. Úgyhogy erre számítunk a jövőben. E tekintetben is, ha bármilyen, a Nemzeti Megelőző Mechanizmus keretében tett konkrét vizsgálatunk migráns gyermekek jogaival kapcsolatosan megfogalmazásra kerül, akkor nyilvánvalóan elvárjuk, hogy az általunk megfogalmazott javaslatok az állam szereplői részéről is megfogadásra kerüljenek.

A Mátrai Erőmű és a győri gyermekgyilkosság ügyében, valóban, tavaly - és itt most puskáznom kell -, a Mátrai Erőmű ügyében a vizsgálatunkat december 9-én, a győri gyermekgyilkosság ügyében pedig december 17-én rendeltem el; ezek a

vizsgálatok még nem értek véget. A győri gyermekgyilkossági ügyben, ahogy az előbb említettem képviselő asszony kérdésére válaszolva, az igazságügyi tárca pozitív lépéseket tett, munkacsoportot hozott létre, és a rendszerszintű vizsgálatunk kapcsán ebbe a munkacsoportba be is kapcsolódtunk. De természetesen, amikor a vizsgálatokat lezárjuk, akkor a megfelelő megállapításokat meg fogjuk tenni. Ezekben még időt szeretnénk kérni; egyik vizsgálat sem ért véget, de mind a kettő zajlik jelenleg is.

Azt gondolom, önmagában az a tény, hogy ilyen jelentős ügyekben a biztos várakozás nélkül vizsgálatot rendelt el, erről természetesen tájékoztatva a közvéleményt is, ez önmagában jelentős tény, és emellett szeretnénk a jövőben is kitartani. Tehát nem lehet olyan ügy, nem lehet olyan tény, nem lehet olyan téma, amiben, ha szükséges és én úgy látom, akkor ne rendeljünk el vizsgálatot. Ezt ennek a két ügynek a kapcsán is le tudom szögezni, és meg tudom erősíteni a tisztelt képviselő hölgyek és urak számára, hogy erre a jövőben is számíthatnak; semmilyen olyan téma nem fordulhat elő, ami minket érint, alapjogi éllel jelentkezik, és esetleg ne rendeljünk el benne vizsgálatot.

A harmadik kérdése volt képviselő úrnak a civil szervezetekkel való kapcsolattartás. Ha szabad visszautalni picit megint az egy évvel ezelőtti meghallgatásomra - és jó is, hogy mondja képviselő úr, mert ezt elfelejtettem megemlíteni -, volt egy negyedik sarokpont is, amit akkor leszögeztem, és ehhez igyekszem tartani magam: ez az, hogy a civil szervezetekkel, minden civil szervezettel megfelelő kapcsolatot szeretnék ápolni biztosi tevékenységem alatt. Azt gondolom, ennek az általam kőbe vésett elvnek a mentén haladtam a 2019-ben rendelkezésemre álló három hónap alatt is. Hogy csak egy példát említsek: a Nemzeti Megelőző Mechanizmus, az alapvető jogok biztosa mint Nemzeti Megelőző Mechanizmus mellett működik egy civil konzultációs testület, ennek a testületnek az ön által említett társadalmi szervezet is egyébként tagja. Én igyekeztem, amennyire a hivatali idő kezdetén az ember számára van lehetőség a saját idejét beosztani, én igyekeztem minél hamarabb egy ilyen civil konzultációs testületi ülést összehívni, és ezt tavaly az utolsó negyedévben meg is tettem. Tehát a működésem első három hónapjában a Nemzeti Megelőző Mechanizmus kapcsán összehívtam a civil konzultációs testületet, meghallgattam, tisztességgel meghallgattam mindannyiuk véleményét, főleg a Nemzeti Megelőző Mechanizmus kapcsán látogatási helyszínének javaslatát kértem a kollégáktól, és megígértem, hogy amennyire csak tudom, ezeket figyelembe fogom venni a jövőben, és ehhez tartom is magam egyébként. *(Dr. Fülöp Erik megérkezik az ülésre.)* Több személyes egyeztetést folytattam már jó néhány civil szervezettel, és erre a jövőben is igényt tartok; ez számomra is fontos. Nyilván fontos azért, hogy meghalljam mindazokat a hangokat, amelyek esetleg hivatalos úton nem jutnak el hozzám, egyébként pedig sok civil szervezet sokkal jobban rálát azokra a szűkebben vett területekre, amivel foglalkozik. Ugye, az alapvető jogok biztosa nagyon sok mindennel foglalkozik, tehát igazából, talán azt tudom mondani, nincs is olyan probléma ebben az országban, amely valamilyen módon és szinten ne jutna el hozzánk. Ezek a civil szervezetek viszont sokkal szűkebb spektrumban foglalkoznak egyes kérdésekkel, úgyhogy számomra is fontos, hogy az ő véleményüket meghallgassam, úgyhogy ebben igyekszem a jövőben is aktívan szerepelni és részt venni.

Az Equinet kapcsán az isztambuli egyezményrel kapcsolatos kérdése volt képviselő úrnak. Azt gondolom, az isztambuli egyezményrel kapcsolatos téma idén erősödött föl, úgyhogy én ebben majd jövőre tudok részletesebben számot adni arról, hogy ezzel kapcsolatosan nekünk volt-e bármilyen feladatunk, illetve alapjogi szempontból foglalkoztunk-e a kérdéssel; illetve hogy mennyi idő kell - ez volt az ötödik kérdése képviselő úrnak - a transzneműekkel kapcsolatos véleményünk megfogalmazásához. Ez egy 2020-as kérdés, tehát ahogy elnök úr is figyelmeztetett,

nem szeretnék elnöki megrovásban részesülni (*Derültség.*), úgyhogy ezzel a kérdéssel én nem szeretnék most foglalkozni, nem szeretnék véleményt nyilvánítani. Egy biztos, ahogy Szél Bernadett képviselő asszonynak is válaszoltam, egy autonóm jellegű alapjogi vizsgálatot követően meg fogjuk fogalmazni az ezzel kapcsolatos álláspontunkat, és ha szükséges, akkor meg fogjuk tenni az álláspontunknak megfelelő lépéseket.

S végül alelnök asszony kérdéseire válaszolva a gyermekjogok kapcsán, először az iskolaérettséggel kapcsolatosan. Azt kérdezte alelnök asszony, hogy volt-e bármilyen olyan kezdeményezés, javaslat, ahol a gyermekjogok kapcsán a biztos kezdeményezéssel vagy javaslattal élt, és ebben valamilyen előremutató lépés történt-e az elmúlt időszakban. Egy példát szeretnék említeni, amelyik igazán a gyermekek jogait érinti, ez az iskolaérettségi eljárásrendnek a változása. Azt gondolom, itt is várakozási idő nélkül, azonnal foglalkozni kezdtünk az üggyel, ahogy napvilágra került, hogy itt jogszabályváltozás lesz, és kezdeményeztem itt is egy átfogó, rendszerszintű vizsgálat megtartását az iskolaérettség kapcsán. S itt közben, mielőtt még a végleges megállapításainkat megtehettük volna - csak hogy egy példát mondjak -, tettünk javaslatot arra, hogy az semmiképpen nem jó, hogy januárban, ilyen rövid határidővel kell ezeket az iskolaérettségi kérdéseket a felhatalmazott szervezeteknek elbírálniuk. Ezzel a javaslatunkkal kapcsolatosan, ha nem is állítom azt, hogy a javaslatunk miatt, de párhuzamosan az általunk tett javaslattal, meg is született az a döntés, hogy ezt az iskolaérettségi kérdésben történő bírálati határidőt meghosszabbították. Tehát foglalkozunk ilyen kérdésekkel, teszünk javaslatokat, és azt gondolom, hogy vannak eredményeink ezekben a kérdésekben.

Még egy kérdése volt alelnök asszonynak a két szülő közötti, gyermekek védelmével kapcsolatos problémakör kapcsán. Itt is sajnos újra ezt a tavaly decemberben általunk indított, tragikus esettel kapcsolatos vizsgálatot, a győri gyermekgyilkosság kapcsán elrendelt rendszerszintű vizsgálatot tudom példaként említeni. Itt is egy rendszerszintű problémát láttunk, ahol hasonló, az alelnök asszony által felvetett kérdések is felmerülhetnek. Foglalkozunk ilyen kérdésekkel. Tehát ahogy említettem, a gyermeki jogok védelme elsődleges célként van mindig a szemünk előtt, és azt gondolom, ahogy ilyen kérdésekben állást tudunk foglalni, úgy azt meg is tesszük, és én nyitottságot látok egyébként az állam többi szereplője részéről. Tehát ebben a kérdésben, azt kell mondjam, hogy amiket a biztos megfogalmaz, ott pozitív hozzáállást tapasztalok, és azt gondolom, az állam részéről ezek a kérdések a mi útmutatásunknak vagy javaslatunknak megfelelően előremutató módon szoktak rendeződni.

Köszönöm a kérdéseket, és köszönöm összefoglalóan azt a bizalmat, amit a képviselő hölgyek és urak irányunkban tanúsítanak. Én egyet tudok önöknek ígérni - nem tudom, utána elnök úrtól kapok-e még szót, ezért inkább így lezárom -, hogy az idei esztendőben is igyekezni fogok megszolgálni ezt a bizalmat, amit az önök kérdéseiből és véleményükből is leszűrök. S amikor jövőre itt fogok ülni önök előtt, akkor nyugodtan kérjék rajtam számon mindazt, amit itt igyekeztem megfogalmazni. S még egyszer hangsúlyozom, nem lehet olyan téma, amivel az alapvető jogok biztosa ne foglalkozzon ebben az országban.

Most pedig megkérdem a két helyettesemet, bármilyen témához szeretnének-e hozzászólni, amennyiben ezt elnök úr lehetővé teszi.

ELNÖK: Természetesen, és köszönjük szépen, ombudsman úr. (*Dr. Kozma Ákos: Köszönöm szépen.*) És lesz még lehetőség, mert még a vélemények köre lesz. (*Dr. Kozma Ákos: Köszönöm szépen.*) Tessék parancsolni!

Dr. Bándi Gyula

DR. BÁNDI GYULA, a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Volt egy-két olyan kérdés, amelyik tulajdonképpen nekem is lett adressálva, és nagyon röviden szeretnék egy-két megjegyzést tenni, hiszen az idő eléggé előrehaladott.

Az első ilyen kérdés valójában az ENSZ SDG-hez fűződő kérdés, amellyel amióta helyettesként hivatalba léptem, ez 2017 volt, folyamatosan foglalkozom. Minden évben valamit tettünk hozzá; ezek a kérdések összefüggenek, ezeket nagyon nehéz egy-egy évre lebontva tárgyalni, hiszen például a 2018-as jelentésben szerepelt, hogy a kormány önkéntes beszámolójában, az előrehaladási jelentésben még külön egy részt szenteltek a mi anyagainknak, amellyel felhívtuk a figyelmét általában a nemzetközi közvéleménynek is arra, hogy az SDG-k megvalósulása és az emberi jogok rendkívül szorosan összefüggenek, és ezek elválaszthatatlanul összekapcsolódnak. Ebből következően azonban, legalábbis ami az én feladatomban illeti, az az Alaptörvény P) cikkéhez kapcsolódik elsősorban, tehát tulajdonképpen a szegénységgel és egyéb kérdésekkel a jövő nemzedékek szószólójaként ugyan látszólag kellene foglalkoznom, de az nem lehet az én reszortom, hanem az a P) cikkhez kapcsolódik.

De itt is vannak olyan területek, amelyekkel folyamatosan foglalkozunk, én kettőt emelnék csak ki, amely visszatérően mindig megjelenik. Az egyik a levegőtisztaság-védelem helyzete, és ott különösképpen érzékelhető, hogy a levegőtisztaság-védelemben a szennyezettebb levegőjű területek és egyben a szegényebb lakosság által lakott területek valahogyan érdekes módon átfedésben vannak. Ezzel kapcsolatosan nyilvánvalóan több javaslattal éltünk már a kormányzat felé az elmúlt egy-két évben, és ezt nem is hagyjuk abba, merthogy itt főleg a lakossági fűtésből származó szennyezésről van szó, ami olyan mértéket tud ölteni, ami már nagyon komoly egészségveszélyeztető tényező. Itt bizony aktívabb beavatkozást javasoltunk már többször, mint például szociális tűzifa biztosítása, egyebek.

A másik, ami hasonló, és mindig visszatérő, éppen a koronavírus kapcsán is folyton felvetődött a vízhez való hozzájutás, tehát az egészséges ivóvíz, minimális mennyiségű víz akkor is, ha valaki nem képes fizetni érte. Erre is többször voltak régebben is jelentések, most is folyamatosan felhívjuk rá a figyelmet. Ezek tehát azok, amelyek talán az én területemhez jobban kapcsolódnak.

Személyesnek érzem azt a kérdést, ami az engedélyezési eljárásokhoz kapcsolódik, hiszen ezzel az elmúlt évben rendkívül sokat foglalkoztunk, sőt az elmúlt években, csak az elmúlt év elején volt egy alkotmánybírósági határozat, amely ugyan megállapította, és ez abszolút így van, hogy a kormányzat felelősége az, hogy miként alakítja ki az igazgatási szervezetrendszerét és az igazgatási eljárásokat, csak ez nem egy abszolút felelősség, annak vannak bizonyos korlátai, és ezen korlátok közé tartozik az - itt idézek is ebből a részből, bár nem szeretném felolvasni -, hogy azok az érdekek, amelyek eddig külön hatósági jogkörökben, vagy mondjuk, engedélyezési jogkörben jelentek meg, és ahelyett bejelentési jogkörre szorultak vissza, vagy ne adj' isten, még kevésbé lettek artikulálva, azok ne veszítsék el azt a garanciát, amit az engedélyezési jogkör biztosított. Ez egy nagyon érdekes kettősség, mert hiszen fura dolog az, amikor egy Alapvető Jogok Biztosa Hivatalából mondjuk azt, hogy nem kell mindent a polgárokra bízni, hanem bizonyos területeken az állam nem léphet ki az ellenőrzési jogkörökből, és bizonyos esetekben az ellenőrzésről és az állam beavatkozásának, például az engedélyezési jogkörrel való beavatkozásának felelőségéről nem mondhat le. Ugye, 2018-as volt ez a döntés, és most 2020-ban volt, pont a múlt héten tette közzé az Alkotmánybíróság - az a vizes volt, ez pedig az erdő; erről majd a következő évben lesz beszámoló. Csak ugyanolyan szépen keresztülve az elmúlt éven az, amikor az

Alkotmánybíróság azt is kifejezte - és ezt mi folyamatosan hangsúlyozzuk -, hogy az engedély önmagában is garanciális szempont. Ez nem azt jelenti, hogy feltételezhető az, hogy a közigazgatás kevésbé körültekintően jár el más esetekben, például bejelentés esetében, de óhatatlanul elveszít olyan proaktív szerepeket, amelyek az engedélyezésben megjelenének. Erre vonatkozóan volt egy határidő, ezt leírtam a jelentésben is, hogy az Alkotmánybíróság jogalkotásra vonatkozó határidőt tűzött, és a különböző érintett minisztereket meginterjúvoltam kérdéssel, hogy mi történt akkor, ha júniusban lejárt a határidő, szeptember van, mivel mi történik. Erre mindig valamilyen megnyugtatónak szánt válasz született. De mindenesetre a hatóságok felé is, a kormányhivataloknak eljuttattunk egy körlevelet, közzétettük, hogy mikre figyeljenek oda, hogy mégis hogyan lehetne ezt érvényesíteni jogalkotás nélkül is. Tehát ebben folyamatosan odafigyelünk.

A Mátrai Erőműre egy gondolattal reagálva: igen, ez tulajdonképpen ideai ügy, ha azt vesszük, mert hiszen december elején kezdődött el, és valójában az egész eljárás és a vizsgálat most folyik. Ott még tovább cizellálja a kérdést, hogy közben szankciókat is alkalmaztak, jogorvoslással is éltek, tehát bizonyos fokig az alapjogi biztosi hivatal eljárása kicsit késedelmet szenved, mert amíg más szerv vizsgálja az ügyet, addig nem tudunk mindenben lezárni. De már több menetben, tehát többször kérdeztünk rá újabb és újabb részletek alapján, tehát ez folyik, de ez valóban ideai kérdés.

Hadd válaszoljak még egy dologra, ha megengedi, biztos úr. Számunkra, a jövő nemzedékek biztoshelyettesi vonala számára nagyon kedves kérdés volt ez a civil szervezetekkel való együttműködés; a környezetvédő civil szervezetekre gondolok most, és nem kifejezetten az emberi jogi civil szervezetekre, mert az általában a biztosi tevékenységhez tartozik. Azt kell hogy mondjam - bocsánat, ez nem nagyképcség -, hogy kiemelkedően jó együttműködést alakítottunk ki, közös rendezvények, közös fellépések történnek, kikérjük a véleményüket, ez egy folyamatos napi kapcsolat, olyanokkal, mint mondjuk, akár a Greenpeace-től, a Levegő Munkacsoporttól, az MTVSZ-től a kisebb helyi szervezetekig folyamatosan jó együttműködés van. Számunkra ez létszükséglet. Köszönöm szépen.

Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet

DR. SZALAYNÉ DR. SÁNDOR ERZSÉBET, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes: Köszönöm szépen; egypár szó erejéig én is szeretnék hozzájárulni a mai beszámolóhoz az Igazságügyi bizottság előtt, elnök úr és tisztelt bizottság, néhány feltett kérdéshez pusztán kiegészítésképpen, és úgy általában pedig jóformán az összes feltett kérdés a maga egy-egy speciális esetében érinti a nemzetiségi jogterületen dolgozó kollégák munkáját is.

A hozzánk beérkező panaszok fele körülbelül a nemzetiségi közösség olyan csoportjától származik, akik például a szegénység kapcsán nagyobb mértékben érintettek, anélkül, hogy a szegénységet mint olyat etnicizálni lenne szabad, azt gondolom. Ezért aztán mi a házon belül a biztoshelyettes úrral ilyen szempontból, baráti és szakmai szempontból is nagyon sokat kell hogy egyeztessünk egymással, mert nyilván egy környezetvédelmi cél nem feltétlenül tud teljesülni akkor, ha a szegénységnek az a mértéke van jelen adott esetben, ami a roma közösséget érinti elsősorban és alapvetően Magyarországon.

Például a gyermekelhelyezési perekről volt szó, a lelki bántalmazásról; számos olyan ügyünk van, és a beszámolómban is egy-egy ilyen konkrét ügyről - nyilván név nélkül - be is számoltunk, és említettük ezeket, amelyek fölmerültek az elmúlt évben.

Azt gondolom, a végrehajtással kapcsolatos jelzés is olyan, amire konkrét példa is van a beszámolómban, ami nagyobb mértékben érintheti adott esetben a nemzetiségi közösséghez tartozó személyeket, sőt adott esetben a létfenntartásukat is

nagymértékben kockáztathatja. Csak kiegészítésképpen, hogy egy horizontális területről van szó, tehát nagyon sok esetben a gyermekjogi és az egyenlőbánásmód-ügyekkel konkrétan foglalkozó kollégákkal is egyeztetünk, mert egyszerűen nem légius térben léteznek a nemzetiségi közösségek tagjai sem.

A civil szervezetekkel való kapcsolathoz pedig én is csak azt tudom mondani, hogy tulajdonképpen egyfajta kiegészítő tevékenységet folytatunk, hiszen olyan eszközök állnak a rendelkezésükre, amelyek nekünk nem. A tőlük számos esetben érkező jelzések azok, amelyek a mi szemünket is felnyitják arra, hogy valóban, adott esetben nemcsak egyedi problémákról van szó, hanem rendszerszintűekről. Ugye, az ombudsmani hivatalnak és az alapvető jogok biztosának nincsenek regionális kihelyezett irodái, ami adott esetben, bár Magyarország nem egy félkontinensnyi ország, de mégis azt jelenti, hogy a személyes jelenlétet nem tudjuk abban a mértékben megoldani, ami adott esetben lehetőséget adna az érintett panaszosoknak arra, hogy valóban megkeressenek bennünket, és ebben a helyzetben nyilván egyfajta jelzőrendszerként tekintünk mi is azokra a civil szervezetekre, amelyekkel normális és jó kapcsolatot ápolunk. Igaz, hogy nem 2019-ben történt, de még az én első mandátumomnak a legelején, a miskolci jelentésünk kezdetén a három civil szervezet által folyamatosan beérkező panaszok voltak azok, amelyeken el tudtunk indulni, és amelyek aztán ahhoz a jelentéshez is vezettek.

S egy utolsó gondolat: az Equinet kapcsán pusztán annyit szeretnék kiegészíteni, hogy az Equinetnek valóban az ombudsmani hivatal, az alapvető jogok biztosja a tagja, az Egyenlő Bánásmód Hatósággal együtt, és az egy generális egyenlőbánásmód-helyzeteket vizsgáló és figyelő uniós intézmény. Szoros a kapcsolatos az ombudsmani hivattal. Most a konkrétan ön által feltett kérdésre ombudsman úr már válaszolt, illetve majd a következő évi beszámolóban kerül rá sor. Én csak jelezni szeretném azt, hogy azt hiszem, két évvel ezelőtt még egy szemináriumnak is helyet adott az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, amikor kifejezetten egy speciális területről volt szó. Tehát kiegészítve azt, ami elhangzott, az Equinet általános egyenlőbánásmód-ügyekkel foglalkozik, és az uniós egyenlő bánásmód irányelveknek az alkalmazásával összefüggő kérdéseket vizsgálja.

Köszönöm szépen a lehetőséget, és a jövő héten a nemzetiségi bizottság előtt nekem is részletesebben kell majd beszámolnom.

ELNÖK: Köszönjük szépen a kérdésekre adott válaszokat. Megnyitom a vélemények körét. Kíván-e valaki hozzászólni? *(Jelzésre:)* Igen, Varga-Damm Andrea képviselő asszonyé a szó. Tessék parancsolni!

Vélemények

DR. VARGA-DAMM ANDREA (független): Nagyon szépen köszönöm a kérdésekre adott válaszokat. Az előző körben úgy kezdtem, hogy ez a kendőzetlen őszinteség dokumentuma, és egy rendkívül nehéz dokumentum egyébként. Nagyon köszönjük azt a munkát, amit végeznek, de hogy őszinte legyek, ez a jelentés a társadalmunk tükre, ami azért nem egy olyan nagyon tiszta és szép tükör. Úgyhogy csak remélni tudom, hogy a munkájuk eredményeként a rendszerek oly mértékben fognak változni, hogy lelkileg egyre kevesebb terhet hordozó jelentést kapjunk évről évre.

Nagyon szeretném megköszönni azt, hogy a gyermekjogi egyezmény panasztételi eljárásokról szóló jegyzőkönyv-kiegészítését szorgalmazzák. Hogy őszinte legyek, nem is tudom, hogy ez miért tart ilyen sokáig, hiszen ez már hatéves történet.

Nagyon köszönöm azt, hogy az iskolaérettség vonatkozásában nagyon gyorsan léptek, bár egyelőre csak egy nagyon szerény eredménye van, de tartok tőle, hogy majd a gyakorlat azt fogja bizonyítani, hogy ebben hosszabb tartamú bevezetés lett volna

szükséges, és remélem, hogy esetleg még azt megelőzően a bevezetést elhalasztják, vagy valamilyen módon egy más szellemiségű iskolaérettségi rendszert vezetnek be.

Számomra rendkívül fájdalmas volt, amikor azt olvastam, hogy a gyermekotthonokban alapvető személyi-tárgyi feltételek hiányoznak azoknak a gyerekeknek a speciális helyzetére vonatkoztatva, pedig azért nem olyan sok gyermekről van szó, és rendkívül nagy költségvetési bevétel van. Nekik tényleg nagyon-nagyon fontos az, hogy önök is azt sugallják a kormánynak, hogy itt nagyon-nagyon erőteljes beavatkozás és fejlesztés kell hogy történjen.

Nagyon köszönöm, hogy az egészségügyi ellátórendszerben a PIC-osztályokon lévő szituációt egyáltalán feldolgozták, kezelték. Bizony, különösen a koraszülöttek vonatkozásában a szülő, az anya folyamatos jelenléte a gyermek fejlődéséhez, még ha inkubátorban van is, az a kötődés, ami őket összeköti, nagyon fontos, hogy azután a gyermek egészséges fejlődését tudja szolgálni.

Nagyon köszönöm azt, hogy amikor például a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált oktatása vonatkozásában írták a jelentést, akkor egy olyan megállapítást tett, hogy ebben mindenki felelős; tehát ebben nem jogalkotói felelősség van, nem egy kormányzati felelősség van, hanem végre kimondták, hogy az adott jelen lévő ügyintéző, pedagógus és mindenki együttes felelőssége az, ami ilyen rendkívül szomorú eseményeket hoz. Nagyon köszönöm azt, hogy kendőzetlen őszinteséggel kimondják, amikor nem önmagában rendszerszintű problémáról van szó, hanem arról, hogy nincs ott az az ember, aki belátná, hogy nem jogszabályokra, nem kormányzati intézkedésre kell várnia, hanem neki kell megtennie azt a feladatot, hogy ezek a sérelmek ne következzenek be. Úgyhogy szeretném megköszönni a munkájukat. Köszönöm.

ELNÖK: További jelentkező? *(Jelzésre:)* Sebián-Petrovszki képviselő úr, tessék parancsolni!

SEBIÁN-PETROVSZKI LÁSZLÓ (DK): Köszönöm szépen. Három tényleg rövid megjegyzésem lenne most így másfél óra beszélgetés után.

Az egyik, hogy csatlakozva Varga-Damm Andrea megjegyzéséhez, ritkán lehet olyan összefoglaló jelentést olvasni, nyilván itt most ebben az esetben a hivatal szerteágazó tevékenysége miatt, amely ennyire kompakt módon megmutatja, hogy mennyi minden nem működik ebben az országban, és mennyi minden probléma van. Tehát ilyen szempontból borzasztó volt olvasni ezt a jelentést, de közben pedig köszönjük azt, hogy tényleg ennyiféle különböző, az oktatástól az egészségügyön át, az emberi jogok érvényesülésén át sok-sok-sok dologban bele lehetett látni abba, hogy mi az, ami nem működik. Ez már egy jó dolog, hogyha itt a sok negatívum között ezt ki kell emelni. De egészen odáig menve, hogy benne van, hogy az öregségi nyugdíj kevés a visszajelzések alapján, vagy hogy az anyakönyvvezetők nem ismerik a külföldi állampolgárok bejegyzett élettársikapcsolat-kötésének szabályait. Szóval, sok minden olyan dolog volt, amiről kiderült, hogy nem működik.

A másik, amit szeretnék megjegyezni, hogy a fogvatartottak jogainál van egy mondat, hogy a szabadságelvonást az emberi jogok maradéktalan tiszteletben tartásával kell végrehajtani. Amit szerintem az elmúlt hónapokban lezajlott politikai vitákban sokszor szem elől tévesztettek sokan, tehát én külön köszönöm, hogy ez a mondat szerepel a jelentésben.

S egy tényleg apróság ehhez képest: a féloldalas beköszönő szövegben két pápa idézete is nekem picit sok. De ez legyen a legnagyobb probléma. Köszönöm szépen.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Bajkai István képviselőtársunké a szó, utána pedig Kovács Zoltán alelnök úré.

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A Fidesz-KDNP nevében szeretném megköszönni az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának, biztos úrnak, minden munkatársának, biztoshelyetteseknek a munkáját.

Pusztán annyit szeretnék a véleménykörben hozzátenni, hogy a beszámoló rendkívül részletes, rendkívül alapos, áttekinthető, és jól mutatja azt a fontosságot, amit ez a hivatal jelent. Ellentétben az előbb felszólaló képviselő-kollégámmal szemben, ez nem rossz olvasmány, hanem éppen azt mutatja, hogy egy gyorsan változó korban, sok kihívással teli korban milyen fontos az, hogy az alapvető jogokra összpontosítsunk, és ezt egy hivatal, az ombudsman folyamatosan vizsgálja, felügyelje, és segítsen bennünket a további jogszabályok megalkotásában, illetve esetleges jogsértéseknek a kiküszöbölésében. Ez egy áldozatos munkának a lenyomata, a jogállam működésének a lenyomata; ellentétben a tisztelt kolléga úr véleményével, ez egy nagyon fontos olvasmány, és azt jelzi, hogy a jogállamiság teljes mértékben és jól működik. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kovács Zoltán alelnök úré a szó. Tessék parancsolni!

DR. KOVÁCS ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt beszámolásra kötelezett és jogosított Biztos Hölgy és Urak! Sok mindent lehetne még mondani itt az ügy kapcsán. Szerintem valóban az egyik legszélesebb körű tevékenységgel felruházott szervezet, és nem is mennék bele, nem nyitnék még egy újabb, harmadik kört is, hiszen az év leghosszabb beszámolóján leszünk túl, ha ennek vége lesz. *(Derültség.)*

Arról beszélt a biztos úr a kezdetben, hogy rövid a határidő a javaslatok véleményezésére, s ezzel is fejezte be, mintegy keretbe foglalva a mondandóját. Tudnék aktivista életet is javasolni a hivatalnak a tekintetben, hogy januárban és augusztusban főt van általában a jogalkotási program, ezeket egyébként a minisztériumok készítik elő, tehát nem akkor kell egy nap alatt válaszolni, amikor megkapja, hanem elébe lehet menni az ügyeknek, ezek a tárcák előkészítése alatt már zajlanak. Van erre példa egyébként, hogy már ott is történnek megkeresések. És akkor végig lehet vinni a jogalkotás folyamatában, az első pillanattól kezdve a döntés megszületéséig magának a hivatalnak is, hogy jelentkezünk, és itt szeretnénk ezt és ezt hozzátenni.

A másik, ami szintén egy fontos kérdés, a bejelentés vagy engedélyezés kérdése. Én is foglalkoztam elég sokat ezzel a kérdéssel, és azt gondolom, kicsit előreszaladtunk ebben az ügyben. Ebben igaza van a biztos hölgynek és az uraknak, nem érett még kellően a magyar társadalom arra - és szerintem még a nyugat-európai társadalmak sem -, hogy ennyi bejelentésköteles ügyet engedjünk el. És még nem is készültünk fel a tekintetben arra, hogy megfelelő ellenőrzési jogosítványokkal, illetve apparátussal rendelkezünk. Lehet bízni egyébként a jó szomszédokban, aki azonnal feljelenti a másik szomszédot, és akkor elindul a hivatalbéli ellenőrzés *(Derültség.)*, de nem gondolnám, hogy ez lenne a megoldás.

Az, hogy hogyan alakítjuk a szervezetrendszer egy kormányzati struktúrában, mindig fontos kérdés. Az nyilván igazodik a kormány elképzeléseihez, de nem mindig meghatározó a szervezetrendszer. Volt elkülönült zöldhatóság - mondom professzor úrnak -, és volt Magyarország legnagyobb ipari katasztrófája, a vörösiszap, amikor megvolt az ellenőrző szerv, az engedélyező szerv, elkülönült hatóságként, mégis bekövetkezett. Tehát nem biztos, hogy a szervezetrendszer, hanem az emberi figyelem, fegyelem, tudatosság, önkéntes jogkövetés az, ami igazából ebben az ügyben előbbre

vihette volna, a sajnálatos események bekövetkezte előtt már, hogy ez ne következzen be.

Röviden ennyit, mert mindenki már az óráját nézegette, Vigh képviselő úr is el akar menni, Czunyiné képviselő asszonynak, nekem is el kellene mennem *(Derültség.)*, és a végén úgy leszünk, mint amikor Lavrentyij Berija mondta: Sztálin elvtárs, fogyunk, de tisztulunk. *(Derültség.)* De hát, ugye, ezt nem szeretnénk ilyen módon. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük szépen. További jelentkezőt nem látok. A véleménykört és a vita egészét lezárom.

Kérdezem ombudsman urat és helyetteseit, kívánnak-e válaszolni az elhangzottakra.

Dr. Kozma Ákos reflexiói

DR. KOZMA ÁKOS, az alapvető jogok biztosa: Csak két mondatot, elnök úr...

ELNÖK: Tessék parancsolni!

DR. KOZMA ÁKOS, az alapvető jogok biztosa: ...mert nem merek ennél hosszabban beszélni. *(Derültség.)* Úgyhogy ha képviselő úr is megengedi, két mondatot szeretnék mondani.

Igazából én azt gondolom, hogy az alapvető jogok biztosa tulajdonképpen egy szelep az állam működése fölött, tehát az összes probléma, nehézség, hiba, működési anomália nálunk csapódik le. Olyanok vagyunk, mint egy autószervez, ahova a rossz kocsikat viszik be; a jó autót nem viszik be a szervizbe, mert azzal semmi dolga nincs a szerelőnek. Úgyhogy ezzel a szemmel legyenek szívesek tekinteni a mi beszámolómat. De ezzel együtt azt gondolom, hogy ennek a megítélése az állam egészének működése szempontjából pedig nem a mi asztalunk. Mi letettük önök elé azt, amit tettünk 2019-ben, és azt gondolom, ennek a minősítése, megítélése az állam egészének működése szempontjából az önök területe, az önök dolga.

Köszönöm még egyszer az önökből sugárzó bizalmat és a hozzászólásaikat, kérdéseiket, és elnézést kérek, ha egy picit az én mondandóm is hosszúra sikerült. Úgyhogy akinek ma emiatt csúszik a programja, az kenje nyugodtan az ombudsmanra. *(Derültség.)* Köszönöm szépen, elnök úr.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönjük szépen. Most határozathozatalra kerül sor. Kérdezem képviselőtársaimat, támogatják-e a „Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2019” címmel B/8769. számon benyújtott beszámoló elfogadását. Kérem, szavazzanak! Aki egyetért ezzel? *(Kilenc.)* Aki nem? *(Nincs ilyen.)* És aki tartózkodott? *(Négy.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 9 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 4 tartózkodás mellett úgy döntött, hogy a beszámoló elfogadását támogatja.

Most a határozati javaslat benyújtásáról kell döntenünk. Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy a bizottság önálló indítványának tervezetét munkatársaim kiosztották.

Megnyitom a javaslat vitáját. Kérdezem, ki kíván hozzászólni. *(Nincs ilyen jelzés.)* Jelentkezőt nem látok, a vitát lezárom. Határozathozatal következik.

Kérdezem a tisztelt bizottságot, ki támogatja az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2019. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról szóló határozati javaslat benyújtását annak kiosztott szövege szerint. Aki ezzel egyetért?

(*Kilenc.*) Aki nem? (*Nincs ilyen.*) S aki tartózkodott? (*Négy.*) Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 9 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 4 tartózkodás mellett úgy döntött, hogy a határozati javaslatot a kiosztott tartalommal terjeszti a Ház elé.

Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom. Köszönöm ombudsman úrnak és helyetteseinek a megjelenését, részvételét az ülésünkön. Fél perc technikai szünetet rendelék el. (*Rövid szünet. - Dr. Kozma Ákos, dr. Bándi Gyula, dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet és munkatársaik távoznak az ülésről. - Dr. Varga László, dr. Kovács Zoltán, dr. Bajkai István és dr. Becsó Károly kimegy a tereméből.*)

Országgyűlési beszámoló a Nemzeti Emlékezet Bizottsága 2018. évi tevékenységéről (B/8551. szám)

(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)

Soron következik 2. napirendi pontunk: „A Nemzeti Emlékezet Bizottsága 2018. évi tevékenységéről” címmel B/8551. számon benyújtott beszámoló megvitatása és lehetőség szerinti határozathozatala a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján.

Tisztelettel köszöntöm az előterjesztő képviselőjében Földváryné Kiss Réka elnök asszonyt, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnökét; Máthé Áron elnökhelyettes urat és a testület valamennyi megjelent tagját és munkatársait.

Tájékoztatom tisztelt képviselőtársaimat, hogy az Országgyűlés 2020. február 17-én felkérte az Igazságügyi bizottságot, hogy a jelen beszámolóról annak megvitatását követően hozzon határozatot is, így tehát bizottságunknak kell határozni a beszámolóról, s a plenáris ülés elé már nem kerül.

Az elnök javaslata a tárgyalás menetére, határozathozatal

A vita megnyitása előtt a tárgyalás menetével kapcsolatban ügyrendi javaslatot kívánok tenni. A bizottságban kialakult gyakorlat alapján kétolvasatos vitára teszek javaslatot: először kérdéseket lehet feltenni elnök asszonynak, majd az elnöki válasz után vélemények megfogalmazására lesz lehetőség.

Kérdezem a bizottságot, elfogadja-e a tárgyalás menetére tett javaslatomat. Aki egyetért ezzel? (*Tíz.*) Aki nem? (*Nincs ilyen.*) S tartózkodás? (*Nincs ilyen.*) Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag, 10 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a tárgyalás menetére tett javaslatot elfogadta. (*Dr. Kovács Zoltán visszatér a terembe.*)

Elsőként megadom a szót Földváryné Kiss Réka elnök asszonynak, hogy expozéját megtarthassa. Parancsoljon, elnök asszony! Öné a szó.

Földváryné Kiss Réka szóbeli kiegészítése

FÖLDVÁRYNÉ KISS RÉKA, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnöke: Elnök Úr! Tisztelt Képviselők! Nagyon szépen köszönjük a lehetőséget, hogy a Nemzeti Emlékezet Bizottságának 2018. évi munkájáról itt önök előtt beszámolhatunk. Engedjék meg, hogy nagyon röviden először ismertessem a bizottság általános feladatkörét, azután pedig néhány olyan csomópontot, amely a 2018. évet leginkább jellemezte, amelyek a bizottság legfontosabb tevékenységei voltak. (*Dr. Bajkai István visszatér a terembe.*)

Ahogy az nyilván önök előtt is ismert, de azért a rend kedvéért engedjék meg, hogy ezt föllevenítsem: a Nemzeti Emlékezet Bizottsága 2014-ben alakult. A parlament által létrehívott, független testület, amelynek feladata a kommunista diktatúra működésének föltárása, illetve a kommunista diktatúra áldozatainak emlékének megőrzése; tehát egyszerre tudományos, tényfeltáró alapkutató munka, illetve a

diktatúra áldozatai emlékezetének ápolására és az ismeretterjesztésre irányuló feladatkör is hozzátartozik a Nemzeti Emlékezet Bizottsága munkájához. Maga a bizottság egy ötfős testület, melyből három tagot az Országgyűlés választott, az elnököt, illetve két tagot, Soós Viktor Attilát és Ötvös Istvánt; egy tagot a Magyar Tudományos Akadémia delegált a bizottságba, Bank Barbarát; illetve egy tagot, Máthé Áront, aki az elnökhelyettesi feladatokat tölti be a bizottságban, az igazságügyi miniszter delegált. Az ötfős bizottság munkáját egy hivatal segíti. Tekintettel arra, hogy a bizottság minden más állami szervtől függetlenül végzi a feladatát, ezért a hivatal kettős feladatot lát el: részben segíti a bizottság jogi, igazgatási, adminisztratív háttérmunkáját, részben pedig egy olyan fiatal kutatói hálózat is a bizottság hivatalának az állományába tartozik, akik a történelmi tényfeltáró munkát is segítik. S emellett az évek múltán - ugye, ez a negyedik teljes év, amelyben a bizottság már szakmai munkát tudott végezni -, ez alatt az idő alatt sikerült egy olyan intézményi kapcsolati hálót kiépíteni, mind itthon, mind külföldön, amely nagyobb léptékű projekteknek, nagyobb léptékű kutatásoknak az elindítását és véghez vitelét is lehetővé tette. Tehát van egy intézményközi együttműködési hálózat, és vannak olyan kutatók, akik egyes feladatokra kapnak megbízást. *(Dr. Becsó Károly visszatér a terembe.)* Ez tehát nagyjából a struktúra, ahogy a NEB működik.

Most pedig engedjék meg, hogy néhány olyan nagyobb projektet mutassak be önöknek, amelyek 2018-ra értek be. Azt gondolom, ez az év volt az, amikor tulajdonképpen azt lehetett látni, hogy azok a kutatási programok, amelyeket 2014-ben elkezdtünk, beérték, és meghozták az első, már publikálható eredményeket. Ezek közül az egyik, amelyet személyesen is nagyon fontosnak tartok, és azt gondolom, hogy szakmai és emlékezetpolitikai szempontból is rendkívül fontos, az az online tudástár, tehát az interneten is mindenki számára elérhetővé tett tudományos adatbázis, amely az 1956-os megtorlásokkal kapcsolatos. A bizottság munkatársainak, illetve ennek a kutatói hálónak, mintegy negyven embernek a közös munkájáról van szó, amelyben egyetemek, levéltárak munkatársai, a Kúria, illetve a Legfőbb Ügyészség irattárában dolgozó munkatársak összefogása révén valósult meg az az adatbázis, amely mintegy 110 ezer oldal levéltári, irattári iratanyag feldolgozása alapján az összes olyan per anyagát feldolgozta, amelyben végrehajtott halálos ítélet született, tehát 231 '56-os kivégzett áldozat mintegy 126 peréről van szó. Ebben az adatbázisban a korábbi hasonló kutatásokhoz képest nagyon fontos újdonságokat sikerült egyfajta információs kárpótlás keretében a nagyközönség számára elérhetővé tenni. Ez az adatbázis mindenki számára utolérhetően az ezekben a perekben vádlottá tett mintegy 865 embernek az adatait tartalmazza, azoknak a vizsgálótiszteknek, a politikai rendőrség nyomozóinak az adatait - közel 700 emberről van szó -, akik ezeknek a pereknek az előkészítésében, tehát az '56-os forradalmárok, később áldozatokká vált forradalmárok kihallgatásában részt vettek; több mint 160 ügyész adatai, mintegy 60 tanácsvezető bíró, és több mint 200 olyan laikus ülnök, népbíró adatai, nemcsak a neve, hanem karrierpályája is bemutatásra kerültek, akik az '56-os megtorlások gépezetében részt vettek, és különböző szinten, de ennek a megtorló gépezetnek a részesei voltak. Én azt gondolom, a számok is beszédesek, de a számok mögött tulajdonképpen azt kell látni, hogy minden adat, amely ebbe az adatbázisba bekerült, egy stabil levéltári-irattári tényfeltáráson alapul, minden adatot levéltári dokumentumokkal tudunk rögzíteni. S ahogy ez a NEB hitvallásának az egyik alapvetése, nemcsak neveket, hanem a nevek mögé konkrét történeteket, karrierpályákat vázoltunk föl, mutattunk be.

Ez 2018. június 16-án jelent meg, tehát Nagy Imre és mártírtársai, illetve az '56-os áldozatok 1989-es szimbolikus újratemetésének az évfordulójához kötöttük ennek az adatbázisnak a nyilvánosságra hozatalát. Ez akkor nagyon komoly sajtóérdeklődést generált, ami nyilván egy bizottság, minden tudományos intézmény számára fontos,

hogy a nagyközönség számára a kutatási eredmények bekerüljenek a közbeszédbe. De azt látjuk most már másfél év távlatából, hogy ezeket az eredményeket a szakmai közönség és a nagyközönség is folyamatosan használja, tehát nagyon jó referenciákat, nagyon jó visszajelzéseket kaptunk, részben a hiánypótlás miatt, részben pedig a felhasználhatóság miatt. Úgyhogy azt gondolom, ez a rendszerváltást követő harminc évvel egy olyan nagyon fontos információs kárpótlás, amelyet csak egy ilyen széles körű kutatói összefogás mentén lehetett végrehajtani, aminek a Nemzeti Emlékezet Bizottsága volt az összefogója és a projektvezetője.

A másik, hasonlóan nagy volumenű, többéves kutatási eredmény, amelyet 2018-ra tudtunk a nagyközönség számára is elérhetővé tenni, ez a Párt-Állam-Párt címet viseli, az interneten szintén elérhető. A Magyar Nemzeti Levéltár 19 megyei levéltárával együttműködésben végeztük el ennek az adatbázisnak a kiépítését, amely az 1948-89 közötti vidéki állampárti apparátusnak, állampárti funkciót viselő személyeknek a megint csak tudományos kutatásokra alapozott adatbázisát mutatja meg megyei, járási bontásban. Tehát tulajdonképpen ez is, azt gondolom, egy régi hiány pótlása, hogy ma Magyarországon bárki, aki a saját szűkebb területének az állampárti múltját és állampárti vezetőinek a nevét, életrajzát szeretné megtudni, ez ma már mindenki számára elérhető, utolérhető. Nyilvánvalóan ez is egy olyan adatbázis, egy olyan kutatási alap, amely aztán bármely, a magyar vidék történetével, a közelmúlt történetével foglalkozó kutatásnak az alappillére kell hogy legyen. Tehát azt gondolom, ez is egy olyan típusú kutatás, amelyben több mint 2500 személy, több mint 800 testület adatai vannak levéltári pontossággal, történelmi hitelességgel bemutatva. Erre is nagyon jó visszajelzéseket kaptunk, és azt látjuk, hogy folyamatosan kerül be a közbeszédbe.

Egy harmadik csomópontot is szeretnék említeni, amely inkább az ismeretterjesztés felé mutat. 2018-ban kezdtük meg azt az ismeretterjesztő programsorozatunkat az Országgyűlés Hivatalával együttműködésben, amely a paraszti társadalom felszámolását, az egymást követő tévesztési, kényszerkollektivizálási hullámokat mutatja be, Sorsfordítás címen futott ez a projekt. Ez egy komplett csomag volt, amelyben alapkutatásokat folytattunk, tudományos konferenciákat szerveztünk; éppen itt, a Delegációs teremben rendeztünk egy tudományos konferenciát levéltáros, egyetemi tanár kollégák bevonásával. Tehát volt egy tudományos pillére ennek a programnak, de legalább olyan fontos volt az ismeretterjesztő pillér; egy vándorkiállítás vittünk körbe, az ország szinte minden nagyobb településére eljutottunk, külön egy középiskolás oktatási versenyt szerveztünk; az ország 62 agrárszakiskolájának mindegyikébe eljuttattuk ezt a kiállítást. Tehát ha teszik, akkor a leendő agrárértelmiség számára egy célzott programot fogtunk össze az Agrárminisztériummal együttműködésben. Volt egy ismeretterjesztő kisfilmünk, az ismeretterjesztő történész szaklapokkal együttműködésben a nagyközönség számára is elérhető formában mutattuk be ezt az egyébként, azt gondolom, a társadalmi közbeszédben nagyon sokáig tabusított és jelen nem levő, de nagyon fontos történelmi eseménysorát a korai Kádár-rendszernek.

Kiemelten szeretnék szólni a nemzetközi együttműködéseinkről. Azt gondolom, ez egy olyan területe a magyar tudományosságnak és a történelmi diskurzusnak, amelyben minden intézménynek nagyon fontos szerepet kell vállalnia. 2017-ben alakult újra több év kimaradása után az Orosz-Magyar Levéltári Vegyesbizottság, amelyben magyar részről a Magyar Nemzeti Levéltár főigazgatójának vezetésével a Hadtörténelmi Intézet vezetője, illetve a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnöke vesz részt. Így tehát lehetőségünk volt az Orosz-Magyar Levéltári Vegyesbizottság munkájába az újjáalapítástól kezdve bekapcsolódni. Ennek az együttműködésnek köszönhetően 2018-ban az orosz levéltáros kollégákkal két olyan projektet is

elkezdünk, amelynek remélhetőleg a következő években konkrét eredményei is lesznek. Az egyik a Komintern magyarországi kapcsolataira vonatkozik, a másik kutatás pedig a Kádár-Hruscsov találkozók iratanyagát próbálja meg minél teljesebb orosz levéltári föltárást követően nyilvánosságra hozni. Gondolom, nem kell külön érvelni önök előtt a mellett, hogy miért különösen fontos minden olyan dokumentum, amelyet Moszkvából haza tudunk hozni. És gondolom, a mellett sem kell sokat érvelni, hogy ez egy nagyon körültekintő tudománydiplomáciai kapcsolatrendszer eredményeként tud csak megvalósulni. Ennek egyik nagyon fontos eredménye volt, hogy 2019-ben sikerült az oroszországi második világháborús magyar fogolykartonok digitalizált másolatát Magyarországra hozni. Azt gondolom, ez nagyon fontos eredmény, 2018-ban kezdődött meg ennek az előkészítő munkája is. Ebbe sok energiát kell tenni, és ez nyilvánvalóan szakmai, diplomáciai, emlékezetpolitikai, nagyon összetett kérdéskör, amelyben, azt hiszem, a történészek, levéltárosok, az újjáalakult orosz-magyar levéltári delegáció magyar tagjai mindent megpróbáltak megtenni.

Ugyanebben az évben, 2018-ban értek be, azt gondolom, azok a közép-európai együttműködések is, amelyeket '14-től kezdve próbáltunk meg kiépíteni. Három nagy sikerű nemzetközi konferenciát szeretnék önök elé hozni. II. János Pál pápa pápává választásának 40. évfordulójához kapcsolódóan egy háromnapos nagy konferenciát szerveztünk a lengyel társintézetünkkel, az IPN-nel közösen Krakkóban és Budapesten, illetve itt a Parlamentben, ami az egész szovjet blokk egyházüldözésének a különböző dimenzióit hozta elő, a legújabb történelmi kutatási eredményeket mutatta be nemzetközi összefüggésben, nemzetközi szinten. Ez egy nagyon komoly nemzetközi konferencia volt. Azt hiszem, a témakör legszakavatottabb képviselői voltak itt, a Vatikántól kezdve, lengyel, cseh, szlovák, román előadókkal. Az, hogy sikerült Magyarországra hozni ennek az egyik pillérét, azt hiszem, komoly tudománydiplomáciai eredmény.

Szintén a lengyel, szlovák és cseh kollégákkal közösen 2018-ban kezdtünk meg egy olyan konferenciasorozatot, amelynek minden évben másik állam ad otthont. 2018-ban Varsóban volt a kommunista hatalomátvételtől, tehát a '45 utáni időszakról egy nemzetközi konferencia, melynek társszervezői és előadói is voltunk. S kifejezetten a visegrádi négyek közös emlékezetére, tehát Visegrád mint közös emlékezet, erről itt a Delegációs teremben szerveztünk egy nagyon jó konferenciát, hogy '56, '68, '81, ezek az emlékezetpontok miként vannak benne a közép-európai közös történelmi emlékezetben. Azt gondolom, minden ilyen konferencia a magyar tudományosság nemzetközi beágyazottságát segíti.

Itt még annyit mondanék el, hogy van két olyan nemzetközi ernyőszervezet, az Emlékezet és Szolidaritás Európai Hálózata, amely varsói központú, és amely a totális diktatúrák emlékezetének megőrzése szempontjából talán a legnagyobb mozgástérrel rendelkező szervezet. Ebben minden állam kulturális minisztere delegálja a tagokat, részben történészeket, részben emlékezetpolitikusokat, és a magyar fél részéről a végrehajtó testület magyar delegálja a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnöke. Ez megint egy nagyon fontos kapu vagy lehetőség, hogy a magyar szempontból fontos emlékezetpolitikai pontokat az 1945 utáni történelemben, például 1956-ot illetően is a nemzetközi szinten is újra és újra lehessen bemutatni a magyar kutatási elemeket, eredményeket is, ami számunkra fontos.

A másik ilyen szervezet az Európai Emlékezet és Lelkiismeret Platformja, ez pedig egy prágai központú szervezet, amelynek a NEB szintén tagja, és meglehetősen aktívan és számos közös projekttel szoktunk együttműködni.

Első körben a 2018. év legfontosabb eredményeit itt jelölném meg, ezek voltak talán a legfontosabb csomópontok; és természetesen számos magyar konferenciát szerveztünk, de azt kell mondjam, ezek már szinte rutinszerű részei a

tevékenységünknek. A kollégáim itt mind benne vannak az egyetemi oktatásban, rengeteg ismeretterjesztő előadással készültünk, ismeretterjesztő filmekkel. S talán még arra emlékeztetnék, hogy 2017-ben tettük le az úgynevezett mágnesszalag-jelentést, aminek a révén az Alkotmányvédelmi Hivatal kezelésében lévő mágnesszalagok átkerültek az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárába, és kutathatóvá váltak a Nemzeti Emlékezet Bizottsága javaslatának eredményeként. Ezt a munkát, az iratföltáró tevékenységünket 2018-ban a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, tehát a KNBSZ vonatkozásában folytattuk.

Röviden ezeket a csomópontokat éreztem a 2018. év vonatkozásában a legfontosabbaknak. Úgy tudom, kollégáim eljuttatták önöknek azokat a kiadványokat, amelyek a 2018. évhez kötődnek, úgyhogy azokról itt most külön nem szeretnék beszélni. Ajánlom viszont önöknek olvasásra, ha fölkelte az érdeklődésüket. Köszönöm szépen, első körben röviden ennyit szerettem volna elmondani. *(Dr. Varga László visszatér a terembe.)*

ELNÖK: Köszönjük szépen, elnök asszony, az expozéját, és köszönjük szépen, a könyveket valóban megkaptuk.

Megnyitom a kérdések körét. Kérdezem, ki kíván kérdést feltenni. *(Jelzésre:)* Bajkai István képviselőtársunké a szó. Tessék parancsolni!

Kérdések

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Mindenekelőtt szeretném megköszönni a Fidesz-KDNP nevében azt a rendkívül értékes munkát és szolgálatot, amelyet ellátnak. Azt gondolom, mind a beszámoló, mind pedig az ismert tevékenységük önmagáért beszél, és rendkívül értékes. Köszönjük szépen.

Egyetlenegy kérdést szeretnék föltenni. Ismert, ahogy részben ki is tért rá az expozéjában tisztelt elnök asszony, hogy a Kúriával, a Legfőbb Ügyészséggel való együttműködés keretében sikerült egy alapos és hosszú kutatómunkát követően a „Perek '56” adatbázist létrehozni. Azt gondolom, rendkívül fontos, nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a múltunk megismerésének szempontjából - a perekkel kapcsolatos résztvevők, szereplők, a perek lefolyása - milyen értékes annak vizsgálata, hogy úgynevezett jogalkalmazók hogyan álltak a diktatúra szolgálatában. Azt szeretném megkérdezni, várható-e a közeljövőben ennek az adatbázisnak a bővítése, várható-e további akár kiszélesítése ennek az adatbázisnak, akár más adatbázisnak a létrehozása.

S még egy kérdés elnök asszonyhoz, ami tulajdonképpen szintén ehhez kapcsolódik, hogy egyébként mennyire tudnak hozzáférni a szükséges adatokhoz és anyagokhoz. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. További jelentkezőt nem látok. A kérdések körét lezárom. Megadom a szót elnök asszonynak, hogy válaszoljon a feltett kérdésekre. Tessék parancsolni! Öné a szó.

Földváryné Kiss Réka válaszai

FÖLDVÁRYNÉ KISS RÉKA, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnöke: Köszönöm szépen képviselő úrnak a kérdését. Valóban, én is ezt érzem az egyik legfontosabb területnek. Szeretnék továbbmenni, mégpedig két irányba is. Azt gondolom, az '56-os forradalom az egész magyar rendszerváltásnak az egyik erkölcsi és történeti talpköve is, és az a peranyag, amivel eddig foglalkoztunk, csak a végrehajtott halálos ítéletekre vonatkozik, az tehát, ha tetszik, csak a jéghegy csúcsa. Ahhoz viszont,

hogy mélységében megismerjük a megtorlást, és ne csak a legismertebb perekkel foglalkozzunk, ahhoz tovább kell menni. A már folyamatban lévő kutatásaink az úgynevezett nagyidős perekre vonatkoznak, tehát a 10-15 évnél hosszabb börtönbüntetésre ítétek körét is és peranyagát is folyamatosan dolgozzuk föl. Ez megint több százezer oldal iratanyag áttekintése, merthogy miután itt nevekről, személyekről van szó, a hitelesség és a pontosság nagyon-nagyon fontos. Úgyhogy ez lesz az egyik kör, amelyben, nagyon bízunk benne, hogy a következő évben újabb eredményeket tudunk letenni, és ugyanazzal a szisztémával, tehát kutatni a politikai nyomozókat, ügyészeket és bírákat és laikus bírákat is, akikről eddig nem beszéltünk, de talán az egyik legfontosabb bázisai voltak, hogy a politikailag megrendelt ítéleteket biztosítani tudják. Tehát olyan szűrkezónái ennek az igazság-, vagy inkább úgy mondanám, jogszolgáltatásnak, amiről eddig talán nem volt annyira szó; tehát ha tetszik, a közbeszédben szó volt a vérbírákról, de nem volt szó részben a laikus ülnökökről, meg azokról a nyomozókról sem, akik ezt az anyagot gyakorlatilag a jogszolgáltatás szervei elé terjesztették.

S legalább ekkora feladatba vágtunk a '45-56 közötti koncepciók perek hasonló szisztematikus feldolgozásával. Itt egy példát szeretnék csak mondani. Többen vannak, akik egyháztörténeti kutatásokat folytatnak itt a bizottságon belül is, és arról sincs igazán naprakész adatbázisunk, hogy mondjuk, a Grósz József és úgynevezett társai mellékperrei pontosan hány pert jelentenek. Tehát itt teljesen alapkutatásokat kell végeznünk. Rengeteg kutatás volt, amire mi tudunk építeni és építünk is, de egyáltalán, hogy melyek voltak azok a koncepciók perek '45 és '56 között, amelyekben halálos ítélet született, vagy éppen kihallgatás közben hunyt el az illető, tulajdonképpen erről sincs egy olyan, mindenki által elfogadott regiszter, ami alapján el tudunk indulni. Nagyon furcsa ennek a megállapítása 30 évvel a rendszerváltás után, de ez mutatja, hogy miközben sok minden született, de ezeket csak kisebb műhelyek végezték, és a kisebb műhelyeknek nem volt lehetősége ilyen nagy, összefogott kutatásokra. És ezért is szeretném ezt még egyszer megköszönni az Országgyűlésnek, mert azt gondolom, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának és az ilyen típusú intézeteknek pontosan ez az egyik nagy feladata és lehetősége, hogy az ilyen sok emberi erőforrást, sok összefogást igénylő, nagyobb léptékű kutatásokat tudja koordinálni. Úgyhogy ez mind szakmailag, mind módszertanilag, mind szervezésileg egy nagyon nagy feladat. De ebben elindultunk, tehát szeretnénk hasonló eredményeket mutatni.

Ami pedig az iratok hozzáférhetőségét illeti, a Kúriával és a Legfőbb Ügyészséggel való, 2014 decemberében megkötött együttműködésünk ilyen szempontból nagyon jól működik, tehát nagyon segítőkészek két irányban is. Részben, hogy az ő irattárunkban őrzött személyi iratanyagot, tehát azoknak az ügyészeknek és bírásoknak a személyzeti anyagát, akik ezekben az ügyekben részt vettek, a rendelkezésünkre bocsátják. Hogy ezek hiányosak, ez nem a mai vezetésen múlt; sok mindent tudunk arról, hogy a rendszerváltás környékén hogyan rostálódtak meg ezek az iratok. És ugyanez a helyzet magukkal a peranyagokkal is. Néha egészen megdöbbenő, hogy nagy gazdasági koncepciók perekben, mondjuk, a Húsért-ügy talán az egyik legismertebb, amelyben csak a Rádió irattárában maradt meg iratanyag, sehol másutt; ezek egészen meglepő dolgok. És nyilvánvalóan itt is el lehet mondani, hogy egyszer majd, ha minden moszkvai levéltár megnyílik, akkor mondhatjuk azt, hogy ezeknek a kutatásoknak a végére jutottunk. De hát ez még hosszú idő, és minden morzsának nagyon örülünk. Tehát az iratok összeszedésével, összegereblyezésével is van feladatunk, de azt gondolom, amikor segítséget kérünk, abban az iratörző szervezeteknek a segítségét eddig megkaptuk. Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen, elnök asszony. Most a vélemények körét nyitom meg. Kérdezem képviselőtársaimat, ki kíván hozzászólni. *(Jelzésre:)* Sebián-Petrovszki László képviselő úré a szó. Tessék parancsolni!

Vélemények

SEBIÁN-PETROVSZKI LÁSZLÓ (DK): Köszönöm szépen. Messziről fogom indítani, de nagyon gyorsan eljutok a lényegig, ígérem. *(Vigh László távozik az ülésről.)*

Ugye, abban egyetértünk szerintem mindannyian itt ebben a teremben, hogy nagyon fontos akár a közelmúltnak a feltárása, kutatása; voltak erre korábban is különböző kutatóintézetek, meg vannak is, amelyeknek ez a célja, és ezt végezték, több-kevesebb sikerrel. Az tehát, hogy ez fontos dolog, hogy ilyen kell hogy legyen, ez szerintem mindannyiunknak közös véleménye.

Az már, hogy hogyan szerveződik egy ilyen típusú kutatási tevékenység, azon már lehet vitatkozni. Bevallom, én azt gondolnám, hogy sokkal inkább kivonva az aktuálpolitikai körből, egy effektíve tudományos kontroll alá helyezve ilyen kutatást és egy kutatóintézetet - most hívjuk így, vagy tekintjük úgy, hogy egy kutatóintézet -, én sokkal fontosabbnak, sokkal sikeresebbnek tartanék ilyen értelemben. Tehát mondjuk, az Akadémia alá vonva, nem pedig az Alaptörvény által létrehozva, nem itt a parlamentben beszámoltatva önöket, szerintem az növeli bármilyen kutatásnak a tudományos értékét, vagy azt a diskurzust, ami ebből létrejön.

Az egészen biztos, és nagyon impresszív volt elnök asszonynak az exozéja, egészen biztos, hogy nagyon komoly kutatások folynak önöknél, ezekből nagyon komoly kutatási anyagok születnek, és ez a beszámolóból is kiderül természetesen. Ámde én nem tudok attól elvonatkoztatni, hogy mégiscsak az a témaválasztás, nem az önök munkája, hanem az, ahogy létrejött ez az intézet, ahogy a téma maga az aktuálpolitika számára felhasználódik - hogy ilyen passzívban fogalmazzak -, ez mégiscsak egy emlékezetpolitikai harcnak a része, bármennyire is lehet, hogy esetleg önök ezt nem is szeretnék, vagy nem is vesznek ebben aktívan részt, de mégiscsak a NEB-nek a létezése és a témáinak a felhasználása az aktuális kormányának az ideológiáját támasztja alá. És egyébként a NEB működésében is számos elemét látom ennek; azt, hogy amikor kutatnak, akkor a Századvég Alapítvánnyal kutatnak; amikor konferencia van, akkor miniszterek és Kövér László vesznek részt azon a megnyitón; amikor a partneri viszonyokról beszélnek a beszámolóban, akkor az éppen most kistafírozott Mathias Corvinus Collegiummal van együttműködése és nem mással; hogy az egyházi témák eléggé felülreprezentáltak az én véleményem szerint a kutatásokban, amit mondott ön is konkrét konferenciákat is. Szóval, hogy miközben számtalan jó dolog is van, például az '56 utáni pereknek adatbázisként a honlapra való kirakása szerintem zseniálisan jó ötlet és remek jó dolog, de maga az egész működése a NEB-nek az én értelmezésem szerint egy politikai térben értelmeződik, ezért aztán így és ennek a felhasználásával nem tudok azonosulni, és ezért én ezt a beszámolót nem fogom tudni támogatni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: További jelentkezőt e körben nem látok. Így a véleménykört és a vita egészét lezárom.

Kérdezem Földváryné Kiss Réka elnök asszonyt, kíván-e válaszolni a véleménykörben elhangzottakra. *(Jelzésre:)* Úgy látom, igen. Tessék parancsolni, elnök asszony! Öné a szó.

Földváryné Kiss Réka reflexiói

FÖLDVÁRYNÉ KISS RÉKA, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnöke: Köszönöm szépen az észrevételeket. Én egy dolgot szeretnék mondani. Egy tudományos munka tudományos értékét a tudományos, az elvégzett munka... Tehát az, hogy milyen politikai dimenzióban értelmezi képviselő úr, milyen politikai térben, azt gondolom, ez egy politikai vita; én nem vagyok politikus, történész vagyok, erre is kaptuk a mandátumunkat az Országgyűléstől, hogy minden más állami szervtől függetlenül végezzük a tevékenységünket. Azt gondolom, mi ennek a mandátumnak vagy felhatalmazásnak próbálunk a legjobb szakmai tudásunk szerint eleget tenni. Az elvégzett munkánknak a tudományos értékét pedig, azt gondolom, igazából nem egy politikai térben, hanem tudományos térben lehet megmérni, és ilyen szempontból, azt gondolom, nyugodt a lelkiismeretem.

Egyébként szerintem semmi gond azzal, hogy a politikai térben is beszámolunk, hiszen a bizottságot az Országgyűlés hozta létre. Ez a válaszom arra, hogy miért a Ház elnökét kérjük meg egy nemzetközi szimpózium megnyitására. Én ebben nem látok problémát, hiszen az Országgyűlésnek megvan a maga lehetősége arra, hogy intézményeket létrehozson. A mi feladatunk az, hogy a megadott keretek között, a legjobb szakmai tudásunk szerint végezzük a munkánkat, és erre szakmai kritikát nem kaptunk, és ez engem megnyugtat.

Ami a kapcsolatrendszerünket illeti, azt gondolom, ilyen szempontból is a szakmai, tudományos követelmények szerint járunk el. Az egyik legnagyobb közös programunkat a Magyar Tudományos Akadémiával közösen végezzük, a vidéktörténeti kutatásunk a Magyar Tudományos Akadémiával közös programban zajlik. A másik legnagyobb tudományos programunkat a Magyar Nemzeti Levéltárral, a harmadikat az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárával végezzük - ezek nem most kistafírozott intézetek. Nagyon komoly együttműködési kapcsolatban vagyunk az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel; volt közös konferenciánk, közös szimpóziumunk. Az előadókink között pedig, azt gondolom, minden tudományos műhelyből szólítottunk meg előadókat, függetlenül attól, hogy egyébként milyen térben zajlanak, tehát ha tetszik, az '56-os Intézettől kezdve a Politikatörténeti Intézettel bezáróan, hogy máshonnan is említsek példákat. Azt gondolom, ez a fajta szakmai párbeszéd zajlik. És ez jól is van így, még ha nem is értünk mindenben egyet, vannak szakmai vitáink; egyébként pedig a politikai térben, ez egy másik történet, nyilván ott is vannak viták. Jól is van ez így, egészen addig, amíg a történeti föltárásban is a szakma szabályai szerint járunk el. De azt gondolom, ilyen szempontból ez a szakmai együttműködés egyébként ebből az országgyűlési beszámolóból is, bízom benne, hogy látszik. Magunk is egyetemi szférában tanítunk, én magam a Magyar Tudományos Akadémián dolgoztam tizenöt évig, tehát ezt a kapcsolatrendszert már csak a saját háttérünk miatt is nemcsak hogy hozzuk, hanem próbáljuk tovább is vinni.

Tehát azt gondolom, hogy ilyen szempontból a NEB... Az ember nem szereti saját magát dicsérni, de azt gondolom, azt nyugodtan elmondhatjuk, hogy a NEB minden munkatársa és a hivatal munkatársai, kutatói is próbálnak a szakmai szabályok szerint eljárni, és ezt a kapcsolatrendszert és szakmai szabályrendszert a továbbiakban is a magunkénak próbáljuk vallani. Egyébként pedig nyilván vitatkozhatunk, hát ez úgy jó! Köszönöm.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönjük szépen, elnök asszony. Tisztelt Bizottság! Most határozathozatal következik. Az imént azonban távozott körünkől Vigh László képviselőtársunk, ezért a helyettesítés újabb rendjét ismertetem: Bajkai István

képviselőtársunk helyettesíti Vigh Lászlót és Becsó Károly képviselőtársunk helyettesíti Demeter Zoltán képviselőtársunkat.

Ezek után kérdezem a tisztelt bizottságot, elfogadja-e a Nemzeti Emlékezet Bizottsága 2018. évi tevékenységéről szóló B/8551. számú beszámolót. Aki ezzel egyetért? *(Kilenc.)* Aki nem? *(Egy.)* És aki tartózkodott? *(Három.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 9 igen, 1 nem szavazat és 3 tartózkodás mellett a beszámolót elfogadta.

A bizottság döntéséről házelnök urat írásban értesítjük, valamint a bizottság honlapján is elérhető lesz. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom.

Köszönjük a Nemzeti Emlékezet Bizottsága elnökének, helyetteseinek és tagjainak a részvételét bizottsági ülésünkön. További szép napot kívánunk önöknek! Egy fél perc technikai szünetet rendelék el. *(Rövid szünet. - Földváryné Kiss Réka és munkatársai távoznak az ülésről.)*

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény módosításáról szóló T/10990. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Soron következik 3. napirendi pontunk: a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény módosításáról szóló T/10990. számú törvényjavaslat részletes vitájának kijelölt bizottságként történő lefolytatása, sürgős eljárásban. Köszöntöm az ülésünkön az előterjesztő kormány képviselőjében dr. Hajas Barnabás államtitkár urat az Igazságügyi Minisztérium részéről.

Megnyitom a részletes vita első szakaszát, vagyis a törvényjavaslatnak a határozati házsabály 44. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott szempontok szerinti vizsgálatát. Kérdezem elsőként az előterjesztő kormányt, hogy álláspontja szerint a javaslat megfelel-e a határozati házsabály rendelkezéseinek.

DR. HAJAS BARNABÁS államtitkár (Igazságügyi Minisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Álláspontunk szerint megfelel a házsabályi rendelkezéseknek.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Megnyitom e vonatkozásban a vitát. Kérdezem, ki kíván hozzászólni. *(Nincs ilyen jelzés.)* Jelentkezőt nem látok, a vita ezen szakaszát lezárom, szavazás következik.

Kérdezem a bizottságot, véleményük szerint megfelel-e a törvényjavaslat a házsabály rendelkezéseinek. A kormány szerint megfelel. Aki ezzel egyetért? *(Tizenegy.)* Aki nem? *(Nincs ilyen.)* És aki tartózkodott? *(Kettő.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 11 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 2 tartózkodás mellett úgy döntött, hogy az előterjesztés megfelel a házsabály 44. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban foglaltaknak.

Bár az előterjesztéshez képviselői módosító javaslatok nem érkeztek, a bizottság kormánypárti tagjai a megjelölt határidőben 9 pontos módosítójavaslat-tervezetet juttattak el a bizottság titkárságára, melyet a pénteki napon megküldtünk önöknek.

Elsőként kérdezem az előterjesztő kormány álláspontját a megküldött módosítójavaslat-tervezetről.

DR. HAJAS BARNABÁS államtitkár (Igazságügyi Minisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A kormány támogatja a módosító javaslatot.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Megnyitom a javaslat vitáját. Kérdezem képviselőtársaimat, ki kíván hozzászólni. *(Nincs jelentkező.)* Jelentkezőt nem látok, a vitát lezárom, most szavazás következik.

Kérdezem a tisztelt bizottságot, támogatja-e a megküldött módosítójavaslat-tervezetet, mely a bizottság részletes vitát lezáró módosító javaslata is egyben. A kormány támogatja. Aki ezzel egyetért, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Tíz.)* Aki nem? *(Nincs ilyen.)* S aki tartózkodott? *(Három.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 10 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 3 tartózkodás mellett a részletes vitát lezáró módosító javaslatot elfogadta.

Most a részletes vita lezárásáról kell szavaznunk. Kérdezem a bizottságot, lezárja-e az előterjesztés részletes vitáját, mely a részletes vitáról szóló bizottsági jelentés benyújtásáról való döntés is egyben. Kérem, szavazzanak! Aki egyetért vele? *(Tíz.)* Aki nem? *(Nincs ilyen.)* S aki tartózkodott? *(Három.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 10 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 3 tartózkodás mellett a részletes vitát lezárta, a részletes vitáról szóló bizottsági jelentés benyújtásáról döntött.

Kérdezem képviselőtársaimat, kívánnak-e a plenáris ülésen többségi vagy kisebbségi előadót állítani. *(Nincs ilyen jelzés.)* Jelentkezőt nem látok, nem.

Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom. Köszönöm szépen államtitkár úrnak és kollégáinak a részvételét ülésünkön. További szép napot kívánok! *(Dr. Hajjas Barnabás és munkatársai távoznak az ülésről.)*

A Büntető Törvénykönyv módosításáról szóló T/10549. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Soron következik 4. napirendi pontunk: a büntető törvénykönyv módosításáról szóló T/10549. számú, Szabó Timea, Párbeszéd, és képviselőtársai által benyújtott törvényjavaslat tárgysorozatba vételéről való döntés. Tisztelettel köszöntjük az előterjesztő képviselő asszonyt, és egyúttal megadom a szót, hogy javaslatát szóban is indokolhassa. Tessék parancsolni! Öné a szó.

Szabó Timea szóbeli kiegészítése

SZABÓ TIMEA (Párbeszéd) előterjesztő: Köszönöm a szót, elnök úr. Az előttünk fekvő javaslat a büntető törvénykönyv módosításáról szól, egészen pontosan a nemrégiben elfogadott rémhírterjesztés szigorításának eltörléséről.

Márciusban, amikor a kormány kihirdette a veszélyhelyzetet, ezzel egy időben benyújtotta a Btk. szigorításáról szóló javaslatot is, annak ellenére, hogy egyébként a rémhírterjesztésről már a Btk.-ban szerepelt egy működőképes javaslat. *(Dr. Kovács Zoltán távozik az ülésről.)* Mi a hétpárti egyeztetésen elmondtuk Varga Judit miniszter asszonnak és a kormánypárti képviselőknak, hogy nagyon veszélyes ez a javaslat, hiszen a szövegből egyértelműen kiderült, hogy ez a független sajtó elleni fellépéshez, közvetlen fellépéshez vezethet, azoknak az újságíróknak a megfélemlítéséhez vezethet, illetve, ahogy sajnos, ugye, később láttuk, ahhoz, hogy a kormánypárttal vagy a kormánnyal szemben kritikus véleményt megfogalmazó átlagemberekkel kapcsolatosan is nagyon komoly visszaélésekre adhat ez lehetőséget. Ráadásul olyan megfogalmazás is szerepel ebben a szigorításban a rémhírterjesztéssel kapcsolatban, ami jogilag gyakorlatilag értelmezhetetlen. Ilyen például az, hogy mit jelent az, hogy egy „tényt elferdítve állít”. Tudjuk, hogy ez jogilag nem egy megfogható kifejezés. Mit jelent az, hogy „elferdítve”? - ilyen kifejezést a jog nem ismer. Ráadásul szintén elég nagy szubjektív mérlegelésre adhat okoz az, hogy mit jelent az, hogy „befolyásolja a védekezés eredményességét”. Az, hogy valaki kitesz egy Facebook-posztot, ahogy a gyulai férfi esetében történt, arról, hogy hány kórházi ágyat ürített ki Kásler Miklós, az

nagy valószínűséggel sem az orvosok munkáját, sem a nővérek munkáját nem befolyásolta, így a járvány elleni védekezést sem.

Nagyon komolyan kértük a kormánypárti képviselőket, és egy ideig úgy tűnt, hogy még a Fidesz frakcióvezetője is egyetért velünk abban, hogy ezt a passzust ne vezesse be az Országgyűlés, azután sajnos láttuk, hogy ez a korábban együttműködő hangnem a kormánypártok részéről nagyon gyorsan megszűnt, és az összes ellenzéki párt és a lakosság tiltakozása ellenére is Orbán Viktor áterőszakolta ezt a törvényt.

Ezek voltak csak a szöveggel kapcsolatos aggályok. A másik, ami tartalmi aggály, az, hogy már életben van a rémhírterjesztéssel kapcsolatban egy működő és hatékony passzus a Btk.-ban. Nagyon komoly aggályra ad szintén okot, hogy itt a büntetés rögtön börtönnel indul. Tehát nem az van, hogy nullától három évig terjedő börtön, hanem egytől öt évig, tehát azonnal, ha valakit itt ezen passzus alapján elítélnék, az azonnal minimum egy évre börtönbe kerül. Azt gondoljuk, ennek egyetlenegy célja van: az, hogy itt az Orbán Viktorral, a kormánnyal és a kormánypártokkal szembeni kritikus hangokat elfojtsák. Láttuk, hogy sajnos a törvény hatálybalépését követően meg is jelent a rendőrség egy szerencsi férfi lakásában hajnalban, utána megjelent a rendőrség egy gyulai férfi lakásán hajnalban, annak ellenére, hogy az áldozatok elmondása szerint is a rendőrség egyébként nagyon nem szívesen ment ki, tehát látszott az eljáró rendőrökön, hogy ők sem szívesen teljesítik ezt a parancsot, mert tudják, hogy ez nonszensz, és nagyon komoly visszaélésekre ad lehetőséget.

Ráadásul tudjuk azt, hogy itt igenis a szabad sajtó elleni fellépést is látjuk. Érdekes, hogy pont aznap tárgyaljuk - ez egy véletlen egybeesés, de pont aznap tárgyaljuk - ezt az általam benyújtott törvényjavaslatot, amikor kiderült az Indexről is, hogy egy nagyon komoly támadás érte. Látszik az, hogy Orbán Viktor sajnos nem nyugszik addig, amíg fel nem számolja a szabad sajtó maradékát, és el nem hallgattatja a kormánnyal kritikus hangokat.

Azt gondolom, kiderült, akár a szerencsi, akár a gyulai esetekből is az, hogy nem működik a Btk.-nak ezen rémhírterjesztésre vonatkozó szigorítása. Meg is szüntették az eljárást a két általam említett esetben is. De hát a rendőrséget nem arra kell használni, hogy politikai bunkósbotként embereket megfélemlítsünk.

A jogalkotónak két nagyon fontos feladata van. Az egyik, hogy megalkossa a törvényeket, a jogszabályokat, a másik pedig, hogy monitorozza azoknak a gyakorlati életben való megvalósulását. S ha ezen monitorozás során kiderül, hogy nem a jogalkotó szándéka érvényesül, azaz hogy például ebben az esetben félrement ez a Btk.-szigorítás, nem látja el a kellő funkcióját, akkor a jogalkotónak kötelessége módosítani ezen. Mi ezt figyelembe véve, ezt szem előtt tartva nyújtottuk be ezt a törvényjavaslatunkat, hogy töröljük el ezt a szigorítást; van már egy létező, jól működő, rémhírterjesztésre vonatkozó passzus a Btk.-ban, teljesen fölösleges ilyen Rákosi-időket idéző, az embereket megfélemlítő, öncenzúrára kényszerítő eszközökkel befogni az emberek száját. Ez sem a végrehajtó résznek nem jó, tehát a rendőrségnek nem jó, sem a lakosoknak nem jó. A kormányt pedig itthon is és nemzetközi körökben is nagyon nagy kritika éri, tehát teljesen fölösleges ilyen pofonokba beleszaladni.

Én azt kérem most a képviselőtársaimtól, hogy támogassák ezt, lássuk be azt közösen, pártokon felülemelkedve, hogy ez nem volt egy jó lépés, és töröljük el közösen a büntető törvénykönyv rémhírterjesztésre vonatkozó szigorítását. Köszönöm.

ELNÖK: Mi is hallottuk frakcióvezető asszony előterjesztői álláspontját ebben a kérdésben, ismerjük az Alkotmánybíróság álláspontját is.

Mielőtt kérdezném a bizottság tagjait, ki kíván hozzászólni, kénytelen vagyok bejelenteni, hogy Kovács Zoltán alelnök úr az imént távozott, ezért ismertetem a

helyettesítés legújabb rendjét: Czunyné Bertalan Judit alelnök asszony helyettesíti Kovács Zoltán alelnök urat, s jómagam helyettesítem Vitányi István alelnök urat.

Ezt követően kérdezem a tisztelt bizottság tagjait, ki kíván hozzászólni. *(Jelzésre:)* Bajkai István képviselőtársunké a szó. Tessék parancsolni!

Hozzászólás

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Előterjesztő! Nem tudom osztani szinte egyetlen mondatát sem, ami itt ma elhangzott, azon túlmenően, hogy nagyon sajnálom, hogy magáról a jogszabályról vagy a jogszabály elemzéséről nem esett szó. Sok minden másról szó esett; magáról a jogszabályról, a jogszabálynak a mondanivalójáról, tartalmáról, hatásmechanizmusáról és jogi okairól, hogy annak idején a módosítás miért következett be, nem esett szó. Így értelemszerűen arról sem esett szó, hogy a közveszély helyszínét egy országos járványveszély esetén hogyan kell értelmezni. Éppen az egész országra kiterjedő járványveszélyből fakadó jogkövetkezmények esetén különbséget kell tenni a közveszély helyszíne, illetve a járványveszélynek az egész országot jelentő földrajzi területe között. Miután a korábbi jogszabályt nem elemezte tisztelt képviselő asszony, ezért el kell hogy mondjam, hogy a korábbi jogszabályi keretekben, a korábbi jogszabályi megfogalmazás szerint a közveszély helyszínéhez és a közveszélyhez kötődött a rémhírterjesztés vagy a valótlan tények állítása.

Az Alkotmánybíróság ebben az ügyben állást foglalt. És természetesen a képviselői szabadsághoz tartozik az, hogy valaki jogszabálytervezeteket vagy jogszabály meghozatalára vagy módosítására szóló előterjesztéseket tegyen, de mindenestre mindenképpen figyelemre méltó tény, és az talán nem is jogi hivatkozás, hanem inkább politikai, hogy ha egyszer az Alkotmánybíróság tesztjén ez a jogszabály átment, akkor vajon néhány héttel utána mi okból kellett előterjeszteni ugyanannak a jogszabálynak a módosítását. Én úgy érzem, hogy ha az Alkotmánybíróságnál nem jártak sikerrel az előterjesztők, akkor úgy gondolják, hogy jogszabály-módosítással ezt talán meg lehet tenni.

Ugyanakkor nem szeretnék kiragadni néhány mondatot ebből a, mondom, a jogszabályhoz kevés kapcsolattal bíró előadásból, de először is, az előadásban úgy hangzott el hivatkozásként, hogy néhány eset történt, amely bizonyította - ezt a kifejezést használta tisztelt képviselő asszony, ha jól értettem -, hogy visszaélésre ad okot a sajtószabadsággal szemben. Egyrésztől nem bizonyított semmi ilyesmit, másrésztől a sajtószabadság nincs és nem is volt veszélyben; erre egyetlen tényt sem tudott felsorolni, általános kijelentéseket alkalmazott.

Az elmondásában fontos hivatkozásként hangzott el, ezt a kifejezést használta képviselő asszony: az „áldozatok” elmondása szerint a rendőrök sem végezték jó szívvvel ezt a munkát. Hát, nem tudom, egy jogi kurzuson egy ilyen jogi hivatkozást hogyan értékelné a szemináriumvezető, de először is elmondaná azt, hogy nem voltak áldozatok, tehát ilyen nem volt. Másodsorban, ha valakit eljárás alá vonnak, máskor is, más esetekben is történik ám ilyen egy jogállamban, amiben majd éppen a jogorvoslati rendszer szerint és a hatóságok munkája után kiderül, hogy van-e ok a felelősségre vonásra vagy nincs. A jogorvoslati rendszer és a jogalkalmazói rendszer jól működött, nem tekinthetjük őket áldozatoknak. Azt pedig, hogy a rendőrökre hivatkoznak, kifejezetten szakmaiatlannak és valótlanak is tartom a magam részéről.

Azzal kapcsolatban, hogy a tények elferdítésére - ezt a kifejezést használta a képviselő asszony - nincs példa a jogrendszerben, csak a szíves figyelmébe ajánlom: egészen biztosan volt már sajtó-helyreigazítási vagy személyiségi jogi perrel dolga, ott például kifejezetten a tények hamis színben való feltüntetése is önálló tényállási elem. Igaz, hogy ez polgári jogi terület, nem büntetőjogi, de ott is van erre példa a

jogrendszerben. Ezt csak azért mondom, hogy ha esetleg erre nem gondolt volna, akkor a büntetőjogban is vannak hasonló megfogalmazások, és van a jogrendszer más ágaiban is hasonló típusú, úgy mondom, a tények és a nem valós tények vagy tények hamis színben való feltüntetésével vagy elferdítésével kapcsolatos tényállás mint önálló tényállási elem.

Pusztán annyit még zárásképpen röviden, hogy éppen ez a jogszabály-módosítás, amelyet kezdeményeztünk, valójában nem kiszélesítette a büntetőjognak vagy a sérelmezett tényállásoknak a körét, hanem pontosította. Hiszen mindannyian egy rendkívül váratlan helyzettel néztünk szembe az egész országra, sőt az egész világra kiterjedő járványveszély fennálltával kapcsolatban. S egyébként az Alkotmánybíróság döntéséből is kiolvasható, hogy a jogalkotó szándéka a pontosítás volt, a tisztázás, amit, azt gondolom, ez jól szolgált. Önmagában az, hogy kevés eset, adott esetben kevés vagy kevésnek tekinthető eset indult, az nem tekinthető olyannak, hogy a jogszabályra ne lenne szükség. Most példák sokaságát mondhatnám, hogy milyen típusú ügy vagy bűncselekmény nem valósul meg vagy kevés számban valósul meg, hogy akkor arra a jogszabályt el kellene törölnünk, azt gondolom, az szintén nem szakmai megközelítés. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. További felszólalni szándékozó képviselőt nem látok. A vitát lezárom. Kérdezem az előterjesztőt, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Jelzésre:)* Igen. Tessék parancsolni, frakcióvezető asszony! Öné a szó.

Szabó Timea reflexiói

SZABÓ TIMEA (Párbeszéd) előterjesztő: Köszönöm a szót, elnök úr. Köszönöm Bajkai képviselőtársamnak a hozzászólását. Pontosan az a baj ezzel a szigorítással, hogy ez nem egy szakmai alapon történő szigorítás. Ön is azt hiányolja, hogy itt miért nem szakmai... - egyébként majd mindjárt rátérek, hogy az én indoklásom pontosan szakmai, mert egyrészt a megfogalmazása nem pontos jogilag, másrészt a megvalósulása meg egyszerűen ellehetetleníti a végrehajtását ennek a törvénynek. Tehát nem lehet, nem tudják eldönteni a végrehajtók, akár a rendőrség esetében, akár az erre hivatott szervek esetében, hogy mikor felelnek meg ennek a törvénynek. De pont az a baj, hogy ez nem szakmai alapon született, hanem politikai alapon született, és az, hogy a szerencsi idősebb férfi esetében vagy a gyulai esetében is az, hogy megjelenik a rendőrség, hajnalban, beráncigál valakit azért, mert a Facebookra kitett egy posztot, ott kihallgatják őket, elviszik a laptopjukat, elveszik a telefonjukat, csak azért, mert kiírták azt, hogy a gyulai kórházban hány ágyat üritett ki Kásler Miklós, én nem gondolom, hogy ez egy szakmai alapon született szigorításnak köszönhető!

Pontosan az a bajom - egyébként képviselőtársam érdekesen fogalmazott, ugye, azt mondta, hogy az Alkotmánybíróság rendben találta, tehát nincs szükség a módosításra. Ezek szerint az Országgyűlés csak akkor módosít jogszabályt, ha az Alkotmánybíróság nem találja rendben? Ahhoz képest itt gyártósoron mennek a fideszes képviselők által benyújtott módosító javaslatok; hogy mást ne mondjak, már lassan két kezünkön sem tudjuk megszámolni, hogy az Alaptörvényt hányszor módosították, és nem azért módosították, mert egyébként az Alkotmánybíróság nem találta azt Alaptörvénynek megfelelőnek. Pontosan tudja ezt ön is jogászként, hogy ha a megvalósulása nem éri el azt a célt, amit a jogalkotó el akart érni, akkor nekünk, jogalkotóknak igenis kötelességünk erre reagálni. Márpedig ebben az esetben ez történt.

Azok az emberek, akiket a rendőrség fölöslegesen vegzált, igenis áldozatok. Ehhez én ragaszkodom: azok áldozatok, akiket ártatlanul meghurcolnak, megfélemlítenek. Most gondoljon bele, ha ön egy átlagember, nem jogász, nem

képviselő, nincsenek kapcsolatai, egyszer csak otthon alszik a feleségével, gyerekeivel, családjával, és dörömböl a rendőrség hajnalok hajnalán, és kiderül, hogy teljesen ártatlanul beviszik, akkor ön mi? Akkor ön áldozata ennek az egésznek! Ahogy áldozatai azok az emberek is, akiket bevittek, teljesen fölöslegesen a rendőrségre, és egyébként azt mondom, hogy a rendőrségnek a szűk kapacitását is fölösleges erre használni. Az meg tényleg, ne csússzunk bele egy ilyen Rákosi-időket idéző cselekménysorozatba, hogy ártatlan embereket beviszünk fekete autóval hajnalban a rendőrségre, mert ez senkinek nem lesz jó!

ELNÖK: Frakcióvezető asszony, Magyarországon ma demokrácia van!

SZABÓ TIMEA (Párbeszéd) előterjesztő: Azt mondja a képviselőtársam, hogy van a jogban hasonló kifejezés, hogy hamis színben való feltüntetés. Igen, hamis színben való feltüntetés - ami nem ugyanaz, mint az, hogy tényt elferdítve állít. Azt ismerjük; a „tényt elferdítve állít” kifejezést nem ismeri a jog. Tehát pont ez a bajom, hogy ez gyakorlatilag egy teljesen önkényes cselekményhez vezető dolog; azt gondolom, ezt nem engedheti meg magának a magyar jogrendszer.

De még egyszer, sajnós, itt teljesen fölösleges a szakmai vita, ebben egyetértünk, ugyanis ez az egész jogszabály nem szakmai indokok miatt született, hanem amiatt, hogy még egyet csavarjon az Orbán-kormány azon, hogy ne lehessen kritizálni a kormány tetteit. Ezt pedig a legmesszebbmenőig a Párbeszéd nevében és az egész ellenzék nevében kikérjük magunknak. Nem fogjuk ezt hagyni!

Én azt kérem, hogy szerintem legyen ebben konszenzus, közösen döntsünk erről; ez teljesen fölösleges, hiszen már életben van a rémhírterjesztéssel kapcsolatban egy egyébként működő jogszabály. Köszönöm.

Határozathozatal

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Határozathozatal kerül sor. Kérdezem a bizottság tagjait, támogatják-e a javaslat tárgysorozatba vételét. Aki egyetért ezzel? (*Négy.*) Aki nem? (*Nyolc.*) S aki tartózkodik? (*Egy.*) Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 4 igen, 8 nem szavazat és 1 tartózkodás mellett az indítványt nem vette tárgysorozatba. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom.

Köszönet, tisztelet és elismerés címmel benyújtott T/10595. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Soron következik 5. napirendi pontunk: a „Köszönet, tisztelet és elismerés” címmel Szabó Timea, Párbeszéd, képviselő által T/10595. számon benyújtott törvényjavaslat tárgysorozatba vételéről való döntés. Ismételten tisztelettel köszöntöm az előterjesztő képviselő asszonyt, és egyúttal megadom a szót, hogy javaslatát szóban is indokolhassa. Tessék parancsolni! Öné a szó.

Szabó Timea szóbeli kiegészítése

SZABÓ TIMEA (Párbeszéd) előterjesztő: Köszönöm a szót, elnök úr. Az előttünk fekvő „Köszönet, tisztelet és elismerés” törvényjavaslatot a Fidesz képviselője, Németh Szilárd ihlette. Tehát ne mondják azt, hogy ellenzéki képviselőként mi nem vagyunk konstruktívak, nem veszünk át javaslatokat, ötleteket kormánypárti képviselőktől.

Németh Szilárd talán egy hónappal ezelőtt saját maga posztolta Facebook-oldalán azokat a fotókat, amelyeken ő néhány láda almát oszt ki a csepeli mentőszolgálat dolgozóinak, „Köszönet, tisztelet, elismerés” címmel, így akarta megköszönni az ő munkájukat, amelyet elvégeztek, nemcsak a mentősök, hanem az

egészségügyi dolgozók is a járványhelyzet alatt. *(Czunyiné dr. Bertalan Judit kimegy a teremből.)*

Én azt gondolom, ez a gesztus példamutató, de menjünk egy picit tovább ebben! Szerintem ezt az almaosztogatást kiterjeszthetnénk akár a közelmúltban egy 35 százalékos fizetésemelést kapott államtitkárokra is. Hát, nekik is, én azt gondolom, jár a köszönet, tisztelet, elismerés. Az én javaslatom arra irányul, hogy mégiscsak kapják az államtitkárok a nagyobb köszönetet, az egészségügyi dolgozók ebben a tekintetben kicsit kisebb köszönetet, de csoportosítsuk át akkor ezt a köszönetet: kapják a 35 százalékos államtitkári béremelést az egészségügyi dolgozók, az államtitkárok meg kapjanak egyesével egy-egy láda almát, példát véve Németh Szilárdról, hiszen ha államtitkárok, miniszterek is így köszönhetik meg az egészségügyi dolgozók munkáját, akkor azt gondolom, ez jár az államtitkároknak is. *(Czunyiné dr. Bertalan Judit visszatér a terembe.)* Már csak azért is, mert az egészségügyi dolgozók, azt gondolom, sokkal jobban rászorulnak egy fizetésemelésben való elismerésre, mintsem egy-egy láda almára.

Pontosan tudjuk azt, itt van előttem a 2016 óta hivatalos, KSH által közzétett egészségügyi bértábla, amelynek értelmében idén január 1-jétől egy kezdő, diploma nélküli ápoló bruttó fizetése 173 ezer forint havonta; egy tíz éve a szakmában dolgozó, diplomás ápolónak pedig havi bruttó 290 ezer forint a fizetése. Látjuk, hogy aki tíz éve dolgozik a szakmában ápolóként, egészségügyben dolgozóként, diplomával, az nettó körülbelül 200 ezer forintot visz haza. Azt gondolom, ezek az emberek, akik tényleg végigdolgozták a járványban az elmúlt három hónapot, életüket, saját családjuk egészségét kockáztatva, és voltak annyira lojálisak Magyarországhoz, hogy még nem menekültek külföldre, azok megérdemlik azt, hogy kapjanak egy szabad szemmel is látható fizetésemelést. Mondom, ez, amit felolvastam, az idén január 1-jétől érvényben levő bértábla. Tehát nem mondhatnánk azt, hogy a kormány összetörte volna magát az elmúlt években, hogy jelentősen megemelje ezeknek az embereknek a bérét.

Én azt gondolom, végre ez a köszönet, tisztelet, elismerés az egészségügyi dolgozók felé béremelésben nyilvánuljon meg; az államtitkárok meg a legmagasabb szintű köszönetként kapják meg egyesével helyette az egy-egy láda almát. Ehhez kérem a támogatásukat. Köszönöm.

ELNÖK: Mi is. Kérdezem a tisztelt bizottság tagjait, ki kíván hozzászólni. *(Jelzésre:)* Varga-Damm Andrea képviselő asszonyé a szó. Tessék parancsolni!

Hozzászólás

DR. VARGA-DAMM ANDREA (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Én úgy gondolom, ez a javaslat inkább egy görbe tükör. Én is úgy érzem, hogy Németh Szilárdnak nem almával kellett volna odamennie - inkább nem kellett volna semmit sem vinni, hanem a köszönetet. Tényleg, ezek a mi honfitársaink, akik, ha tetszik, ha nem, szolgálják az egész társadalmat, nekik sokszor valóban elég az, hogy megköszönik nekik, hogy megtapsoljuk a parlamentben őket, és valóban indokolt, hogy emeljük is a bérüket olyan szintre, amit azoknak fizetünk, akik a legdrágább kincseink; az egészségünket, a gyerekeinket, az idős családtagjainkat, mindazokat, akiknek az élete nehéz, őket szolgálják. Úgyhogy én tartózkodni fogok ennek a javaslatnak a sorsánál, de be kell látnunk, hogy néha ilyen görbe tükröt is kell tartanunk magunk elé, ha fel akarjuk hívni a figyelmet olyanra, ami nem biztos, hogy akkor ott jó volt. Köszönöm szépen.

ELNÖK: További jelentkezőt nem látok, a vitát lezárom. Kérdezem az előterjesztőt, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra.

Szabó Timea reflexiói

SZABÓ TIMEA (Párbeszéd) előterjesztő: Csak egy mondatban. Köszönöm a hozzászólását Varga-Damm Andreának. Természetesen ez annyiban egy görbe tükör, hogy azért itt mindannyiunknak észhez kell térni abban a tekintetben, hogy ha nem becsüljük meg az egészségügyi dolgozókat a jelenleginél sokkal-sokkal jobban... Ugye, a Párbeszéd nevében én nemrég benyújtottam egy, az egészségügyi dolgozók 100 százalékos béremelésére vonatkozó, teljesen komoly költségvetési javaslatot, ami 240 milliárd forintból megvalósítható lett volna. Elég, ha csak a Budapest-Belgrád vasútra gondolunk vagy a paksi beruházásra vagy a kormányzati propagandára, már kijött volna ebből a 100 százalékos béremelésre szánt összeg. De az a baj, hogy itt mindannyiunk életével játszunk. Ha vége a járványhelyzetnek, márpedig most hivatalosan vége van, akkor egy újabb menekülési hullámot fogunk látni az egészségügyben, újabb orvosok és ápolók tömegei vagy csoportjai fognak megint külföldre menekülni, mert nem fogják tovább túrni azt a megaláztatást, hogy ilyen körülmények között, ennyi pénzért dolgozzanak. El lehet menni most mindannyiunknak még akár diagnosztikára a magánegészségügybe, persze, mi ki tudjuk fizetni, egyébként az ország 95 százaléka nem, mi igen. Csak amikor majd mi leszünk nagyon komolyan betegek, daganatos betegek, vagy szív- és érrendszeri betegségben fogunk szenvedni, akkor már nem fogunk tudni mi sem magánegészségügybe menni, mert rákot nem gyógyítanak magánegészségügyben, csak államiban. Úgyhogy ez mindenkire vonatkozik, ezek nem ismernek kivételt. Ha nem fejlesztjük fel az állami egészségügyi ellátást, ha nem becsüljük meg az ott dolgozókat, akkor nagyon-nagyon pórul fogunk járni mindannyian, az egész ország.

Úgyhogy azt, hogy Kásler Miklós azt mondja, hogy ezek az emberek nem a pénzért dolgoznak, hanem ez a hivatásuk, ezt azért közösen kérjük ki magunknak, mert azért ezeknek az embereknek is enni kell otthon adni a gyerekeknek, és el kell látniuk magukat. És 170 ezer forintért meg 200 ezer forintért havonta ezt senkitől nem várhatjuk el, miközben napi 12 órát dolgoznak.

Én azt kérem mindannyiunktól, hogy vegyünk sokkal-sokkal komolyabban, és persze elsősorban a kormánypárttól, hogy vegyünk sokkal komolyabban itt az egészségügyi dolgozók béremelését, mert nagyon-nagyon nagy baj lesz ebben az országban. Nagyobb, mint ami most van. Köszönöm.

ELNÖK: Frakcióvezető asszony, a rendkívüli helyzetnek van még csak vége, maga a járványügyi helyzet sajnos még itt veszélyeztet bennünket.

Határozathozatal

Határozathozatal következik. Kérdezem a bizottság tagjait, támogatják-e a tárgysorozatba vételt. Aki igen? *(Kettő.)* Aki nem? *(Nyolc.)* És aki tartózkodott? *(Három.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy 2 igen, 8 nem szavazat és 3 tartózkodás mellett a bizottság az indítványt nem vette tárgysorozatba.

Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom. Köszönjük szépen frakcióvezető asszonynak a két napirendi pontunkban való részvételét. *(Szabó Timea távozik az ülésről.)*

Egyebek

Az Igazságügyi bizottság Ellenőrző albizottsága elnökének megválasztása

Rátérünk utolsó napirendi pontunk, az egyebek megtárgyalására. Az Igazságügyi bizottság Ellenőrző albizottsága elnökének választása következik.

Tájékoztatom képviselőtársaimat, mivel az előző bizottsági ülésen sor került az Ellenőrző albizottság elnökének jelölésére és arról történő szavazásra, így az a választási eljárás a bizottság döntésével lezárult.

Erre figyelemmel a mai napon egy új jelölési és új választási eljárás következik. Ennek során azt javaslom, hogy a bizottság elsőként a jelölési eljárás rendjéről szavazzon, majd ezt követően kerüljön sor a tényleges személyi javaslat, javaslatok megtételére. A jelölési eljárásra az alábbi javaslatot teszem. A 2018. évi választás során az Igazságügyi bizottságnak még nem volt független képviselő tagja, ezért akkor még nem tudtak részt venni az Ellenőrző albizottságot érintő választási eljárásban. Mivel az albizottságba az Igazságügyi bizottság bármely tagja jelölhető és megválasztható, ezért az albizottság elnökének választási eljárásában is az tekinthető méltányos eljárásnak, ha a bizottság valamennyi ellenzéki tagját megilleti a javaslattételi jog. Ezért azt javaslom, hogy az Ellenőrző albizottság elnökére a bizottság valamennyi ellenzéki tagja, így a független is tehesen javaslatot.

Kérdezem képviselőtársaimat, ki kíván hozzászólni ehhez a kérdéshez. *(Nincs jelentkező.)* Jelentkezőt nem látok. A vitát e vonatkozásban lezárom, szavazás következik.

Kérdezem képviselőtársaimat, egyetértenek-e azzal, hogy az Ellenőrző albizottság elnökének tisztségére valamennyi ellenzéki képviselő, így a független képviselők is teheszenek javaslatot. Aki ezzel egyetért? *(Tíz.)* Aki nem? *(Egy.)* És aki tartózkodik? *(Kettő.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 10 igen, 1 nem szavazat és 2 tartózkodás mellett a javaslatot elfogadta.

Az elfogadott eljárásrendnek megfelelően most személyi javaslatok következnek. Megkérdezem valamennyi ellenzéki képviselőtársamat, kíván-e élni a jelölés jogával, illetve kit kíván jelölni az elnöki posztra. *(Jelzésre:)* Sebián-Petrovszki László, DK!

SEBIÁN-PETROVSZKI LÁSZLÓ (DK): Köszönöm szépen. Ahogy ez a korábbi ülések előtt is történt, a három, frakcióval rendelkező ellenzéki párt, akik delegálnak képviselőt ebbe a bizottságba, tehát az MSZP, a DK és a Jobbik is egyeztetett, és a korábbi - bár értem, hogy lezárult az a jelölés, de a korábbi - jelölést fenntartja, tehát továbbra is jómagamat javaslom ez a három frakció az albizottság elnökének. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kérdezem az MSZP-t, megerősíti-e ezt.

DR. VARGA LÁSZLÓ (MSZP): Megerősítem.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a Jobbikot, megerősíti-e ezt.

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik), a bizottság alelnöke: Igen.

ELNÖK: Igen. Kérdezem, van-e további jelölés. *(Jelzésre:)* Igen, Fülöp képviselőtársunké a szó.

DR. FÜLÖP ERIK (független): Én dr. Varga-Damm Andreát szeretném jelölni; ha elvállalja ezt a jelölést, akkor őt szeretném javasolni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Mivel az elnökségi tisztségre több jelölés is érkezett, ezért az elfogadott eljárási rendnek megfelelően valamennyi jelöltről szavaznunk kell.

Határozathozatal

Elsőként Sebián-Petrovszki László képviselő jelöléséről kell döntenünk. Kérdezem képviselőtársamat, elfogadja-e a jelölést.

SEBIÁN-PETROVSZKI LÁSZLÓ (DK): Igen.

ELNÖK: Igen, elfogadja, így most határozathozatal következik. Kérdezem a bizottságot, megválasztja-e Sebián-Petrovszki László képviselőt az Igazságügyi bizottság Ellenőrző albizottsága elnökének. Kérem, kézfelemeléssel szavazzanak! Aki igen? *(Három.)* Aki nem? *(Kilenc.)* És aki tartózkodott? *(Egy.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy 3 igen, 9 nem szavazat és 1 tartózkodás mellett a bizottság Sebián-Petrovszki László képviselőt az Ellenőrző albizottság elnökének nem választotta meg.

Most Varga-Damm Andrea független képviselő jelöléséről kell döntenünk. Kérdezem képviselőtársamat, elfogadja-e a jelölést.

DR. VARGA-DAMM ANDREA (független): Köszönöm, igen. Azért fogadom el, mert szeretném azt a munkát befejezni, amit elkezdtünk. Köszönöm.

ELNÖK: Igen, elfogadta. Most határozathozatal következik. Kérdezem a bizottságot, megválasztja-e Varga-Damm Andrea független képviselőt az Igazságügyi bizottság Ellenőrző albizottsága elnökének. Aki igen? *(Kilenc.)* Aki nem? *(Kettő.)* S aki tartózkodott? *(Egy.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy 9 igen, 2 nem szavazat és 1 tartózkodás mellett a bizottság Varga-Damm Andrea független képviselőt az Ellenőrző albizottság elnökének megválasztotta. Gratulálok a megválasztott elnöknek, további jó munkát kívánok.

Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy a bizottság a jövő héten a plenáris ülésezéstől függően, július 30-án, kedden várhatóan ülést tart.

Kérdezem a bizottság tagjait, van-e az egyebek között bármilyen javaslatuk, észrevételük. *(Nincs ilyen jelzés.)* Jelentkezőt nem látok.

Az ülés berekesztése

Amennyiben nincs további észrevétel, a bizottság ülését berekesztem. Köszönöm megjelenésüket. További szép napot kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra 05 perc)

Dr. Vejkey Imre
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Prin Andrea